

ročník XIII | číslo 2 | květen 2026

MANGO

2016

2026

Země ohně a ledu

velká cestopisná reportáž z Islandu

Pohodlí, které zavazuje

vítězná esej studentů 3. ročníku

Rozhovor s embryoložkou

Zuzanou Holubcovou

v rámci projektu Ženy ve vědě

recenze, učitelské texty, rubrika
Pod lavicí a mnoho dalšího...

ABSOLVENTI

- 4 Co dělají absolventi MG?

NA JEDNIČKU

- 6 Jak jsem trénovala figuru... a kreslila stánek

STUDENTSKÉ ESEJE

- 8 Jakub Dočkal, František Zyka: Pohodlí, které zavazuje
11 Anežka Linhartová: Kultura na steroidech
11 Sofie Urbanová: Svoboda slova předtím a teď
12 Sára Caine: Děditství po šeptajících

ZA DOBRODRUŽSTVÍM

- 16 Markéta Šíbllová: Země ohně a ledu

PRÓZA A POEZIE

- 18 Veršovisko
19 Jáchym Andrések: Ve dvou lépe víme, kam jdeme
20 Jan Bobek: Můj stín 2016
21 Tadeáš Holcner: Jeden švih

ROZHOVOR

- 23 Jan Polčák: Rozhovor s exministrem pro legislativu Michalem Šalomounem
24 Karolína Dlabková: Rozhovor s embryoložkou Zuzanou Holubcovou

- 26 Laura Němcová: Rozhovor s absolventkou Lucií Caskovou

KULTURA

- 27 Adéla Bahýlová: Jde o správný moment
28 Daniel Šmuhař: Fragments doteků
29 Rozálie Maleňáková: Award season k Hollywoodu neodmyslitelně patří

RECENZE

- 30 Sophie Maradová: Můj přítel kámen
30 Elen Bergrová: Léčba šokem? Oh Mein Švejk!
31 Sophie Maradová: Ani Dr. House, ani Grey's Anatomy
31 Rozálie Maleňáková: No fomo

POD LAVICÍ

- 32 Vanda Slezáková, Viktorie Fialová: Čtyřikrát a stále poprvé? Jak pro koho...
33 Viktorie Fialová: Shrek s Fionou, víly a šmoulové na jednom místě
34 Vanda Slezáková: To tu ještě nebylo! První maturitní ples na Morávaku

RÉBUS

- 36 Maturitní ochutnávka

Časopis Mango | Školní časopis Moravského gymnázia Brno s. r. o.

Číslo 2 | 2025/2026, ročník XIII

Vyšlo v Brně v květnu 2026

Obálka | Nela Švehlová

Redakce | Jáchym Andrések, Adéla Bahýlová, Elen Bergrová, Karolína Dlabková, Viktorie Fialová, Tadeáš Holcner, Anežka Linhartová, Rozálie Maleňáková, Sophie Maradová, Laura Němcová, Jan Polčák, Tereza Sedláčková, Vanda Slezáková, Markéta Šíbllová, Sofie Urbanová

Grafická redakce | Beata Bartko, Sofie Drahošová, Markéta Neužilová, Nela Švehlová, Sebastián Tesáček

Grafická úprava a sazba; editorial | Patrik Gwiždž

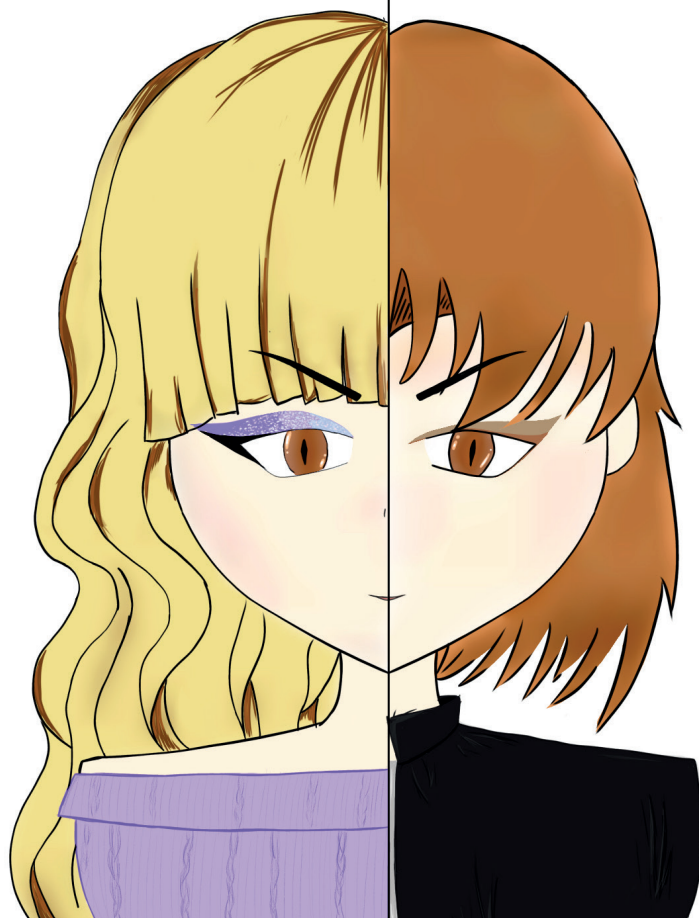
Vedení redakce | Eliška Brožová, Patrik Gwiždž

Chtěl/a by ses také zapojit do práce na školním časopisu?

Neváhej a ozvi se profesoru Gwiždžovi nebo profesorce Brožové.

2016

2026

MANGO

ročník XIII | číslo 2 | květen 2026

Držíte v rukou již třetí číslo znovuzrozeného školního časopisu Mango, který postupně získává stále jasnější podobu. Vzniklo díky úsilí početného týmu redaktorů a grafiků, jejichž práce se do jeho podoby výrazně otiskuje. Od svého návratu časopis prochází obdobím postupného zrání a aktuální číslo je dalším krokem tímto směrem. Tentokrát jsme zvolili téma lehce nostalgické, ale zároveň moderní. Inspirací se stal trend, který možná znáte ze sociálních sítí: 2016 = 2026. Nabízí dostatek prostoru pro osobní interpretaci, může být obecný i velmi konkrétní. Připomíná, že má smysl ohlédnout se zpět, zavzpomínat a uvědomit si, kam jsme se posunuli. Stejně důležité je však dívat se dopředu a přemýšlet o tom, co nás teprve čeká. V tomto čísle proto najdete texty, které se vracejí do minulosti, porovnávají, přehodnocují i vzpomínají – stejně jako ty, které se tímto trendem nechaly inspirovat jen volně. Rádi bychom tím zároveň inspirovali i vás, čtenáře, k podobnému zamyšlení, protože je důležité sledovat vlastní posun nejen v životě, ale i ve vzdělávání. Právě to je jeden z nejdůležitějších kroků na cestě vpřed.

CO DĚLAJÍ ABSOLVETI MG?

Už tradičně jsme se zeptali několika úspěšných absolventů Moravského gymnázia, jak se jim daří, jaký obor studují na vysoké škole či čím se živí, a také na jejich nejmilejší vzpomínky ze školních let. Zároveň jsme je poprosili o krátký vzkaz pro současné studenty.

Denisa Pelikánová

na MG studovala v letech 2013–2017 (jako Mazourková), odmaturovala z českého, anglického a španělského jazyka a základů společenských věd. Po maturitě směřovala rovnou na Masarykovu univerzitu (FSS a FF), kde vystudovala tři obory, a to Mediální studia a žurnalistiku, Španělský jazyk a literaturu a Mezinárodní vztahy. Už během bakalářského studia si vyzkoušela každodenní práci v novinách a napsala stovky článků. Po celou dobu magisterského studia na univerzitě současně pracovala, konkrétně na Ekonomicko-správní fakultě, kde působila na oddělení vnějších vztahů (PR tým).

„Od roku 2023 pracuji na Městském úřadě v Kyjově, kde působím jako tisková mluvčí města. Práce je to velmi pestrá, některé dny trávím spíše na radnici za počítačem psáním článků na web, sociální sítě, do radničního periodika či odpovídám na dotazy novinářů. Jindy lítám na terénu, fotím, natáčím či pro-

vádím delegace po městě. Nejvíce na této práci miluji kontakt s lidmi. Na denní bázi komunikuji se zaměstnanci úřadu, s občany i novináři. V současné době nastupuji na mateřskou dovolenou, po které se však plánuji na své místo vrátit.“

Na co ráda vzpomínáš?

„Na gymnázium vzpomínám velmi často, dalo mi spoustu krásných zážitků, přátele na celý život a skvělý všeobecný přehled, ze kterého čerpám dodnes. Se spolužáky jsme oceňovali skvělou polohu školy v centru města. Ráda vzpomínám i na „útulnost“ školy, díky rodinné atmosféře jsme si byli všichni blízcí a s mnohými stále jsme. Zpětně jsem velmi vděčná za výuku vícera cizích jazyků, právě španělština mě na gymnáziu oslovila natolik, že jsem z ní maturovala a následně ji vystudovala na vysoké škole. Moravské gymnázium mě naučilo se učit, připravilo mě perfektně na maturitu i na studium na univerzitě. Bodový systém, půlroční ústní zkoušení ala malá matura (zkouškové) i opravné termíny testů mi velmi pomohly se přizpůsobit tempu vysoké školy.“

Co bys vzkázala studentům?

„Současným studentům bych vzkázala, aby si užili nejkrásnější roky jejich života a využili všechny možnosti, které gymnázium nabízí. Věřím, že se jim díky naby-

tým vědomostem a zkušenostem poštěstí najít vysněnou práci, jako tomu bylo u mě. Ty čtyři roky utekly moc rychle, vždy na ně budu vzpomínat s láskou.“

Aleš Chlup

maturitu úspěšně složil v roce 2023 a momentálně studuje na Masarykově univerzitě obor tělesná výchova a zeměpis. Ve volném čase rád sportuje a dělá rozhodčího basketbalu, což se údajně se školou obtížně kombinuje, ale zatím nějak vše zvládá.

Na co rád vzpomínáš?

„Na školu moc rád vzpomínám, byť jsme byli dva roky v karanténě. Poznal jsem tam fajn lidi, a hlavně výborné učitele, kteří ze mě dokázali vyždímat i to málo, co ve mně bylo.“

Co bys vzkázal studentům?

„Děcka, usmívat a mávat! A nese*te ty kantory, pro vás ani pro ně nemusí být zrovna lehké přežít ten den. Tak trochu s respektem!“

Sabina Sklenářová

maturovala v roce 2005 (jako Broučková). S manželem má malou rodinnou firmu, která nabízí komplexní služby a poradenství pro získání dotačních prostředků z fondů EU a jiných fondů (www.pions.cz) – letos jejich společnost slaví 15 let na trhu. Sabina pracuje v dotačním managementu a zároveň je mentorem služebně mladším kolegům. Jejím „denním chlebem“ jsou administrace žádostí o platbu a monitorovací zprávy napříč všemi programy a sektory. Na starosti má i marketing.

„V roce 2017 jsme založili s manželem spolek Památky Pálavy, který si klade za cíl sanaci hradu Děvičky (zachování pro další generace v té podobě, jaká je nyní). Do celého projektu jsou zapojeny Lesy ČR (majitel), Správa CHKO Pálava, Jihomoravský kraj, Obec Pavlov, Ministerstvo kultury ČR, Regionální muzeum v Mikulově, město Mikulov, Asociace majitelů soukromých hradů a zámků. Máme i donátory z řad jednotlivců. Zároveň spolek dbá na ochranu velmi cenné Národní přírodní rezervace Děvín (devicky.cz).

Na co ráda vzpomínáš?

„Nejraději vzpomínám na taneční. Také na paní profesorku Svobodovou a na její hodiny angličtiny. Díky gymnáziu mám dvě ‚nejky‘ doteď.“

Co bys vzkázala studentům?

„Ať jsi jdou za svými sny, musí však počítat s tím, že cesta nemusí být přímá, ale různě klikatá a trnitá. Ať věří sami v sebe. Závěrem si vypůjčím citát od Ralpha Walda Emersona: *„Nechod, kam vede cesta. Jdi tam, kde žádná cesta není, a zanech stopu.“*

Adam Řehůřek

maturoval v roce 2020. Po maturitě vystudoval obor Podniková ekonomie na Vysokém učení technickém v Brně. V současnosti pokračuje ve studiu a je studentem druhého ročníku kombinovaného magisterského programu na Newton University, kde se specializuje na finanční řízení podniku. Současně je jednatelem dvou společností se zaměřením na úklid kanceláří, školských zařízení a komerčních prostor s více než 300 zaměstnanci.

Na co rád vzpomínáš?

„Jak jsem poznal svou tehdejší spolužačku, dnes už manželku. Často spolu rádi vzpomínáme na společně strávené chvíle ve školní lavici i mimo ni.“

Co bys vzkázal studentům?

„Co se v mládí naučíš, v dospělosti jako když najdeš. Možná to zní jako klišé, ale člověk by nevěřil, jak často v praxi využije i to, co mu ve škole připadalo zbytečné.“

Dominika Řehůřková

maturovala v roce 2020. Po maturitě vystudovala obor předškolní a mimoškolní pedagogika na Vyšší odborné škole pedagogické v Kroměříži. V současnosti pracuje jako učitelka v mateřské škole, což bylo jejím vysněným povoláním již od dětství.

Na co ráda vzpomínáš?

„Klíčovou vzpomínkou je seznámení se spolužákem, který se později stal mým manželem. Ráda vzpomínám také na školní akce, třeba sjíždění Vltavy nebo výlety, které měly vždy skvělou atmosféru.“

Co bys vzkázala studentům?

„Užívejte si každý den, smějte se, buďte zvědaví a nenechte se odradit, když se něco hned nepodaří. I velké věci začínají malými krůčky, vidím to každý den i u svých malých svěřenců.“

JAK JSEM TRÉNOVALA FIGURU... A KRESLILA STÁNEK

Rubrika Na jedničku tentokrát přináší čtivý text o tom, jaké to je ocitnout se v kůži maturanta a uchažeče o studium na vysoké škole. I přes pečlivou přípravu totiž toto období často přináší řadu nečekaných situací a překážek.

Alžběta Vaňková | 4.A

Tohle se opravdu nemělo stát. Všechno to začalo víkendem před přijímačkami na vysokou školu v Praze. Přijímačky se psaly už v lednu a já svůj termín měla devatenáctého. Měly se skládat ze zátiší geometrických těles a figury v sedě. Kreslila jsem figury jako smyslů zbavená, protože jsem chtěla být co nejvíce připravená (pořád mi přijde nesmyslné kreslit figuru na přijímačkách na architekturu). Figura se používá pouze k měřítku, proto bych ji nemusela kreslit propracovaně a stačil by jednoduchý panáček. Můj bratr tedy pózoval o víkendu před termínem společně s mým tátou a já jsem se cítila líp, že bych to snad mohla i zvládnout. Přímo u kreslení se ale skeptické momenty objevovaly. Mé kresby nebyly dokonalé ani podle mých představ.

V den D jsme tedy s tátou vyjeli do Prahy. Můj táta se v tom moc neorientuje, ale i tak si vzal den volna, zřejmě aby byl mou morální podporou. Já jsem se ale dobře vůbec necítila. Měla jsem v hlavě pouze to, že když se nedostanu do Prahy a nepovedou se mi talentové zkoušky, nepovede se mi to už nikde. Během cesty jsem si začala hledat pobyty a práce v zahraničí, protože jsem si byla jistá, že to nezvládnou, a chtěla jsem záchrannou možnost. Zkusit odjet do zahraničí by mě i lákalo, ale možná jsem se spíše snažila přijít na jiné myšlenky a do hlavy si vtlačit, že když se nikam nedostanu, svět se nezboří.

Přijeli jsme ke škole a já se vydala se svými béžovými B2 deskami na Fakultu architektury. Budo-

va byla velká a moderní, kolem ní stály další školy s technickým zaměřením. Zvenku mě škola nenadchla, ale od chvíle, kdy jsem vstoupila dovnitř, jsem byla okouzlená. Cítila jsem, že budoucí architekti, kteří tam studují, můžou čerpat inspiraci ze samotné budovy školy. Po chvíli jsem našla učebnu, kde se měly konat talentové zkoušky, a najednou jsem se zarazila. U kresby se sedí. Já chodím od září na kurzy kresby v Brně na stavební fakultě a tam se se stojanem pouze stojí, to stejné jsem tedy dělala i doma. Snažila jsem se uklidnit, že to je vlastně lepší, můžu si opřít ruku a nohy se nebudou namáhat, v tu chvíli se už ale otevřely dveře do učebny a všichni jsme vešli dovnitř. Geometrická tělesa tam už stála a byly to jen kvádry různých velikostí. Hlavou se mi prohnala myšlenka, že mám možná šanci. Do místnosti vešel zkoušející a seznámil nás s úlohou. Zdůraznil, že hodnotí zejména tři věci, a jednou z nich je stínování. Na kurzu v Brně říkali, že je většinou na úkol pouze hodina, a proto se stínováním nemáme zabývat. Nakonec jsem to ale řešit musela, a i když jsem tvary nikdy nestínovala, nějak to dopadlo.

Před druhou částí talentových zkoušek znovu vešel starší pán a moje oči mířily pouze na geometrická tělesa. Proč je nikdo neodklízí? Kam si sedne model či modelka? To budeme kreslit toho staršího pána? Dostali jsme druhé zadání: „Nakreslete v perspektivním zobrazení stánek neboli kiosky s cestou a lavičkou.“ Celá jsem zbledla. Celý víkend jsem trénovala

figuru, to to bylo k ničemu? Cítila jsem strach a ponížení. Lidi kolem mě se rozjeli a začali bez prodlení kreslit, jako kdyby to všichni věděli. Proč jsem to já nevěděla? Neměla jsem tušení, co mám dělat. Snažila jsem si to v hlavě nějak rozplánovat a uklidnit se, ale jediné, na co jsem dokázala myslet, byl veletrh vysokých škol, kde mi slečna ve stánku ČVUT řekla, že se na talentových zkouškách kreslí perspektiva geometrických těles a figura v sedě. Musela jsem to dostat z hlavy a začít pracovat. Nešlo mi to a vůbec jsem nebyla s výsledkem spokojená. Stánek byl jednoduchý a ničím zajímavý. Perspektivní zobrazení objektu jsem nikdy v životě nedělala, protože jsem to zatím k ničemu neměla potřebovat.

Za hodinu jsem vyšla ze školy bez jakýchkoli pocitů. Asi jsem pořád byla v šoku z toho, co se právě sta-

lo. Táta mě vyzvedl a jeli jsme zpět do Brna. Po cestě jsem to nějak neprožívala, měla jsem to za sebou a brala to jako zkušenost. Večer jsme přijeli domů a v tu chvíli, kdy moje noha překročila práh mého pokoje, jsem si všechno začala uvědomovat. Zbytečně jsem promarnila celý víkend, nemám šanci se tam dostat a jsou to ztracené peníze za přihlášku. Vysoká škola v Praze není moje vysněná, ale měla jsem pocit, že pokud nezvládnou tohle, nezvládnou nic. Hodně mě to mrzí a pořád si to vyčítám. Proč jsem nenapsala na jejich oddělení? Určitě by mi to ujasnili. Na stránkách ani v přihlášce totiž nebylo jasné, co se bude kreslit, tak jsem vycházela z jejich slov – ze slov ženy z Gaudamu. Udělala jsem velkou chybu. Příště, pokud si nebudu něčím jistá, se radši okamžitě zeptám někoho spolehlivého, kdo mi upřesní, jak to je. 🍌

POHODLÍ, KTERÉ ZAVAZUJE

Jakub Dočkal, František Zyka | 3.A

Když Ferdinand Peroutka v roce 1930 napsal svůj esej Rozhovor s mládím, reagoval na dobu, která byla plná optimismu, ideálů a víry ve schopnosti člověka měnit svět. Československo existovalo teprve dvanáct let, ale už tehdy se mluvilo o tom, že nová generace má otevřené dveře – ke vzdělání, svobodnému myšlení i k aktivní účasti ve veřejném životě. Peroutka, jeden z nejvlivnějších českých novinářů své doby, tuto situaci shrnul větou, která i po téměř sto letech zní překvapivě aktuálně: „Ještě nikdy to neměla mladá generace tak pohodlné, ještě nikdy před ní nebyly tak ochotně otevírány dveře do veřejného života.“

Jeho slova lze číst dvojím způsobem: jako uznání nové svobody, ale i jako varování. Pohodlí totiž může vést k pasivitě a otevřené dveře neznamenají, že jimi každý projde. Dnes, ve 21. století, se zdá, že mladí lidé mají možnosti ještě větší, než si Peroutka dokázal představit, ale zároveň čelí i novým překážkám. Internet, technologie a globalizace přinesly svobodu projevu i neomezený přístup k informacím, ale také tlak na výkon, srovnávání a nejistotu, co je vlastně správné využití této svobody.

Tato esej se proto pokusí odpovědět na otázku, zda Peroutkův výrok platí i pro naši dobu, proč

ano, proč ne, a co se vlastně skrývá za slovem „pohodlí“ i za metaforou „otevřených dveří“.

Ferdinand Peroutka (1895–1978) patřil k nejvýznamnějším osobnostem první republiky. Byl nejen novinářem a komentátorem, ale i kritikem společenských nálad. Psal do časopisu Přítomnost, kde se často obracel právě k mladé generaci, kterou považoval za klíč k budoucnosti demokratického Československa. Rok 1930, kdy vznikl citovaný článek, byl obdobím relativní stability. Po hospodářské krizi sice přicházely první otřesy, ale republika stále stála na hodnotách demokracie, vzdělání a kultury.

V této době se otevíraly možnosti, které dřívější generace neměly. Mladí lidé mohli studovat na univerzitách, zakládat spolky, vstupovat do politiky, psát do novin. Veřejný prostor byl nově tvořen lidmi, kteří vyrostli už v samostatném státě a cítili odpovědnost za jeho vývoj. Peroutka viděl v této generaci příležitost, ale také riziko, že přílišné pohodlí může vést k povrchnosti a nedostatku vnitřní kázně. Jeho výrok tedy neznamená jen pochvalu, ale i tichou výzvu: co s touto otevřeností uděláte?

Abychom mohli porovnat tehdejší a dnešní situaci, je potřeba si uvědomit, co vlastně Peroutka pod

Esej vznikla primárně pro esejistickou soutěž vyhlašovanou Nadací Jana Husa a vycházela z Peroutkova výroku: „Ještě nikdy to neměla mladá generace tak pohodlné, ještě nikdy před ní nebyly tak ochotně otevírány dveře do veřejného života.“ Studenti se v ní zamýšleli nad tím, zda tento citát platí i dnes. Jejich práce byla úspěšná a byla oceněna Cenou Bronislavy Müllerové.

„pohodlím“ a „otevřenými dveřmi“ chápal. První republika byla z dnešního pohledu skromná doba, bez televize, internetu, mobilních telefonů. Ale pro mladého člověka to byla éra možností: Československo mělo funkční parlamentní demokracii, svobodu slova a rychle se rozvíjející vzdělávací systém. Vznikala nová kulturní centra, spolky, noviny a časopisy. Mladí mohli číst Masaryka, Kafku i Čapka, diskutovat o politice i filozofii, sokolských cvičení či studentských debat, tedy aktivit, které spojovaly volný čas s výchovou k demokracii a aktivnímu občanství.

Peroutkovo „pohodlí“ tedy neznamenalo materiální přepych, ale spíše intelektuální a společenské otevření. Mladí už nemuseli bojovat o základní občanská práva jako jejich rodiče v Rakousku-Uhersku, mohli se tak soustředit na to, jak tuto svobodu využít. Dveře do veřejného života byly skutečně pootevřené: noviny potřebovaly nové redaktory, parlament nové poslance, kulturní scéna nové autory.

V tomto smyslu byla generace 30. let první, která mohla svobodně snít a realizovat své ideály. Peroutka ale právě možná tušil, že svoboda může být zrádná – když nic nebrání, může se člověk snadno ztratit v možnostech.

Peroutka psal svůj „rozhovor

s mládím“ s respektem, ale i s obavou. Viděl kolem sebe generaci, která vyrostla v demokracii, ale postrádala přímou zkušenost s útlakem či válkou. Byla to generace sebevědomá, vzdělaná, ale často i netrpělivá. Noviny psaly o „ztracené generaci“ – mladých, kteří po válce hledali smysl v umění, politice nebo ideologiích.

Peroutka jim kladl otázku: co uděláte se svobodou, která vám byla dána? Nebudete ji brát jako samozřejmost? Neztratíte zodpovědnost, když máte vše na dosah? V tomto ohledu jeho text překvapivě předjímá dilemata dnešní doby, ale i vývoj, který měl teprve přijít. Část tzv. „ztracené generace“, dezorientované nadbytkem možností a nedostatkem pevných hodnot, začala ve 30. letech hledat jednoduchá řešení v radikálních ideologi-

ích, jež slibovaly řád, smysl a jasné odpovědi. Tyto cesty se však záhy ukázaly jako falešné a tragické.

Peroutkův apel na odpovědnost mladé generace tak zpětně získává až varovný rozměr. Svoboda, která není provázena kritickým myšlením a morální ukotveností, se totiž může stát půdou pro manipulaci a zneužití. Právě v tomto bodě lze nalézt silnou paralelu se současností, kdy mladí lidé často cítí, že mají „všechny dveře otevřené“, avšak ne vždy vědí, jakým směrem se vydat a jak rozlišit mezi skutečnými hodnotami a lákavými, avšak prázdnými sliby.

Pokud bychom chtěli Peroutkův výrok přenést do 21. století, našli bychom mnoho paralel. Dnešní mladá generace má objektivně větší svobodu než kterákoliv předchozí. Vzdělání je přístupnější, hranice

se otevřely, internet umožňuje propojení celého světa. Mladí lidé mohou zakládat projekty, angažovat se v neziskových organizacích, účastnit se politických diskusí nebo se proslavit prostřednictvím sociálních sítí.

„Otevřené dveře“ dnes mají podobu digitálních platform, které dávají hlas každému, kdo ho chce využít. Kdysi bylo třeba být například redaktorem, politikem či kulturně uznávanou osobností, aby člověk mohl veřejně mluvit – dnes stačí účet na sociální síti. Kdysi bylo nutné mít podporu nakladatele, dnes může kdokoli publikovat vlastní knihu nebo blog. Možnosti jsou téměř neomezené.

Z tohoto pohledu by Peroutka jistě uznal, že dnešní mládež má svět doslova na dosah ruky. Ale zároveň by možná dodal, že otevřené dveře ztrácejí smysl, když jich je příliš mnoho a když chybí směr, kterým by mohli jít

Z určitého hlediska jeho výrok platí víc než kdy dřív. Nikdy v dějinách neměli mladí lidé tolik možností ovlivnit svět a to už ve velmi nízkém věku. Mohou volit, demonstrovat, zakládat iniciativy, komunikovat s politikou prostřednictvím médií. Dříve bylo třeba se do veřejného prostoru „probojovat“; dnes je naopak problém se v něm neztratit.

V oblasti vzdělání a technologií je dnešní „pohodlí“ zřejmé: vzdělávací zdroje jsou dostupné online, univerzity po celém světě nabízejí kurzy zdarma, komunikace je okamžitá. Mladí lidé mohou porovnávat své názory globálně, cestovat, poznávat kultury, které jejich prarodiče znali jen z knih.

Také společnost je mladým otevřenější: v politice přibývá mladších tváří, v médiích se více mluví o tématech, která se jich týkají jako klimatická změna, duševní zdraví,

vzdělávací reformy. Dnes může dvacetiletý člověk pořídit demonstraci nebo založit startup, který ovlivní tisíce lidí. Dveře do veřejného života tedy skutečně otevřené jsou.

Na druhé straně je otázkou, zda toto „pohodlí“ není pouze zdánlivé. Moderní svět přináší i nové formy nesvobody a to tlak na výkon, algoritmy určující viditelnost, závislost na sociálních sítích. Mnozí mladí lidé cítí, že sice mohou mluvit, ale jejich hlas se ztrácí v hluku.

Zatímco Peroutkova generace musela překonávat překážky vnější, dnešní generace zápasí s překážkami vnitřními: s nejistotou, úzkostí, ztrátou smyslu. Mnoho mladých se potýká s pocitem, že jejich možnosti jsou příliš široké, že „mohou všechno“ a právě proto nevědí, co vlastně chtějí.

„Pohodlí“ dnešní doby je často paradoxní: technologie zjednodušují život, ale zároveň ho zrychlují a zahlcují. Dveře do veřejného života sice otevřené jsou, ale projít jimi znamená čelit tlaku, neustálému hodnocení a nutnosti se neustále prosazovat. V tomto smyslu by Peroutka možná dnešní mládež varoval podobně jako tehdy, že skutečné nebezpečí nespočívá v nedostatku příležitostí, ale v tom, že jich je příliš mnoho a ztrácí se mezi nimi smysl.

Jedním z hlavních rozdílů mezi Peroutkovou dobou a současností je proměna veřejného prostoru. Zatímco ve 30. letech byl veřejný život relativně přehledný a soustředěný kolem novin, politických stran, spolků a kulturních institucí, dnes je rozptýlen do digitálního prostředí. Sociální sítě a online média umožňují okamžitou účast na veřejné debatě, ale zároveň ji činí povrchnější a chaotičtější.

Mladí lidé dnes mohou reagovat na společenské dění téměř oka-

mžitě, jako třeba sdílet své názory, organizovat protesty, nebo vytvářet petice. Tento rychlý přístup k veřejnému prostoru však často nevyžaduje hlubší promyšlení ani odpovědnost. Slova ztrácejí váhu, protože jich je příliš mnoho. Veřejná angažovanost se někdy redukuje na gesto, které má spíše symbolický než skutečný dopad.

Z tohoto pohledu se zdá, že dveře do veřejného života jsou sice otevřené dokořán, ale chybí jasná kritéria, co znamená jimi skutečně projít. Peroutka by možná ocenil šíři možností, ale zároveň by varoval před tím, že bez hlubší orientace v hodnotách se veřejná debata může stát jen hlučnou kulisou bez skutečného obsahu.

Peroutkův text je v jádru výzvou k odpovědnosti. Svoboda podle něj není cílem sama o sobě, ale prostředkem k naplnění smysluplného života a služby společnosti. Tento apel zůstává aktuální i dnes. Mladá generace stojí před otázkou, zda své možnosti využije k osobnímu růstu a pozitivní změně, nebo zda se spokojí s pasivním užíváním pohodlí, které jí moderní svět nabízí.

Dnešní mladí lidé často hledají smysl v aktivismu. To lze vnímat jako pozitivní znak zájmu o svět a budoucnost. Zároveň však existuje riziko, že se angažovanost stane módní záležitostí, která nahrazuje hlubší porozumění problémům. Stejně jako ve 30. letech i dnes platí, že hledání jednoduchých odpovědí na složité otázky může vést ke zklamání.

Peroutkova slova proto nepůsobí jako odsudek mládež, ale jako připomenutí, že skutečná svoboda vyžaduje vnitřní disciplínu, kritické myšlení a ochotu nést důsledky vlastních rozhodnutí.

Zásadní otázkou zůstává, co vlastně znamená ono „pohodlí“, o němž Peroutka mluví. V jeho

době šlo především o absenci vnějších překážek jako cenzury, politického útlaku, nedostupnosti vzdělání. Dnešní pohodlí má jinou podobu: technologickou, materiální a informační.

Současná generace nemusí bojovat o základní občanská práva, ale čelí jiným výzvám, třeba jako psychickému tlaku, neustálému srovnávání, nejisté budoucnosti. Pohodlí se tak paradoxně stává zdrojem nepohody. Místo boje s omezeními přichází boj s přebytkem možností a očekávání.

V tomto smyslu lze říci, že Peroutkův výrok platí jen částečně. Ano, mladá generace má otevřené dveře a nebývalé možnosti. Zároveň však platí, že otevřený svět klade na jednotlivce mnohem větší nároky na orientaci, odpovědnost a schopnost volby.

Peroutkův výrok o pohodlí mladé generace a otevřených dveřích do veřejného života neztratil ani po téměř sto letech svou platnost. Naopak v mnoha ohledech se zdá být ještě aktuálnější než v době svého vzniku. Dnešní mládež má více svobody, možností a prostředků než kdykoli předtím.

Zároveň však platí, že tato svoboda není automatickou zárukou smysluplného života ani odpovědné angažovanosti. Stejně jako generace první republiky i ta dnešní stojí před otázkou, jak se svobodou naložit. Historická zkušenost ukazuje, že pohodlí a otevřenost mohou vést jak k rozkvětu, tak k dezorientaci.

Peroutkův text proto nelze číst pouze jako popis doby, ale jako nadčasovou výzvu. Připomíná, že skutečná zralost generace se nepozná podle množství otevřených dveří, ale podle toho, zda dokáže zodpovědně zvolit, kterými z nich projde a proč. 🍌

KULTURA NA STE- ROIDECH

Anežka Linhartová | 1.B

Za deset let jsme přešli od společného sledování k úplně individuálním světům. Česká kultura se nezměnila jen trochu – změnila se vlastně úplně.

Ještě kolem roku 2016 jsme si večer pustili televizi a často sledovali to samé. Dominovaly seriály jako *Polda* nebo *Pustina* a známé osobnosti jako *Leoš Mareš* nebo *Ewa Farna*. Dnes má ale každý vlastní feed a sleduje něco jiného – někdo *MenTa* jiný *Davidu Luu* nebo *Keryho*. Kultura se tak přesunula z něčeho „společného“ do mnohem osobnější roviny. Z vlastní zkušenosti soudím, že tihle tvůrci jsou lidem bližší – reagují rychleji, sdílejí svůj život a působí autentičtěji.

Podobná změna proběhla i u filmů a seriálů. Dříve převažovaly spíše odlehčené filmy, zatímco dnes vznikají i vážnější a historická témata, například *Anthropoid* nebo *Vlny*. Změnil se i způsob sledování – místo čekání na konkrétní čas v televizi si dnes lidé pustí film kdykoliv na streamovacích platformách. To sice přináší větší svobodu, ale zároveň ubývá momentů, kdy „všichni viděli to samé“.

Hudba se změnila možná ještě výrazněji. Dříve dominoval český pop a rádiové hity, zatímco dnes se prosazují interpreti jako *Yzomandias*, *Sofian Medjmedj* nebo *Robin Zoot*. Hudba se šíří hlavně online (přes *Spotify* nebo *TikTok*), takže hit se může stát populárním během pár dní, ale stejně rychle může i zmizet.

Velký zlom přinesla pandemie Covid-19, která kulturu i nás všechny na chvíli zavřela doma. Koncerty, kina i divadla se přesunuly na internet a lidé si zvykli sledovat obsah z pohodlí domova. Současně nám to ale ukázalo, jak moc nám mohou živé zážitky chybět.

Je zřejmé, že kvalita už dávno není všechno. Důležitější je, co se chytne. Trendy mizí rychleji, než je stihneme pochopit, a někdy to působí, že kvantita převažuje nad kvalitou. Na druhou stranu nikdy nebylo jednodušší prorazit – takže dnešní kultura je trochu chaos, trochu svoboda a hodně jízda. A možná právě proto nás pořád baví. 🍌

SVOBODA SLOVA PŘEDTÍM A TEĎ

Sofie Urbanová | kvarta

Vrátíte-li se zpět před rok 1989, co si představíte pod slovy svoboda nebo svoboda slova? Já si představím utlačování a nemožnost vyjádření, kým jsme a co chceme. V těchto letech znamenalo sdílení vlastního názoru zradu a bylo považováno za špatné. Ne všemi samozřejmě. Byli tu lidé jako například Václav Havel, který se nebál říct svůj názor, minimálně ne tolik. Havel za to taky zaplatil lety ve vězení, kde si i přes to všechno, čím si prošel, stál za svým.

Samozřejmě tu bylo víc takovýchto lidí, ale vybrala jsem zrovna Havla. Havel si stál za tím, že by každý měl mít možnost vyjádřit svůj názor a tím se podílet na chodu naší republiky. Tak jsme i udělali. Vyjádřili jsme nesouhlas s naší tehdejší vládou a po, z naší strany neozbrojených nepokojích, jsme byli schopni alespoň částečně své postoje prezentovat a říct, co chceme. Chtěli jsme mít možnost si vybrat, co budeme číst, kde budeme žít a jak budeme žít.

Havel jednou řekl: „Když není pravdě dána úplná svoboda, svoboda není úplná.“ Svobodu jsme si vybojovali, nebo spíše naši prarodiče, kteří ji chtěli pro sebe, pro nás, prostě pro všechny. Dnes můžeme svůj názor svobodně vyjádřit nebo, jako já, napsat. Můžeme vyjádřit svou spokojenost i nespokojenost, prostě vše. Tímhle bych chtěla jenom říct: važme si toho, že se můžeme vyjádřit, važme si toho, že můžeme dát najevo náš názor a že můžeme být, kým chceme. 🍌

DĚDICTVÍ PO ŠEPTAJÍCÍCH

Sára Caine | 3.C

Svoboda slova dnes patří mezi základní lidská práva a je jedním z hlavních pilířů demokratické společnosti. Umožňuje lidem vyjadřovat své názory, diskutovat o veřejných otázkách a upozorňovat na nespravedlnosti bez obav z postihu. V československé socialistické společnosti však byla tato svoboda výrazně omezena. Stát kontroloval média, veřejné projevy i uměleckou tvorbu. Jakýkoliv názor, který odporoval nebo se odlišoval od oficiální ideologie, mohl být, a velice často byl, potrestán. Lidé se báli diskutovat o svých názorech mezi sebou, protože nevěděli, zda ti, se kterými se baví, jsou ve straně, nebo ne. Umělecká tvorba, pramen, který má být využíván jako bezpečný prostor plný odlišných názorů a pohledů, byla neustále monitorována. Zpravodajství, kde vše má být objektivní, bez zkreslení a plně odpovídající skutečnosti, bylo zcela infiltrováno a muselo projít cenzurou. Po roce 1989 se situace změnila a svoboda projevu se stala jedním ze symbolů obnovené demokracie. Přesto i v dnešní společnosti zůstává otázka svobody slova aktuální. Zejména ve vztahu k šíření dezinformací, politickému tlaku nebo nenávistným projevům.

Můj dědeček vyrůstal v době, kdy svoboda slova nebyla samozřejmostí. V tehdejší Československé socialistické republice se i obyčejná věta mohla stát zbraní,

a kdo ji vyslovil nahlas, riskoval víc než jen pouhý nesouhlas. Dědeček často vzpomíná na blízkou minulost, kdy se v „moderní společnosti“ šeptalo po kuchyních a myšlenky se zapisovaly jen do paměti. Kdy slovo mohlo zranit ne toho, komu bylo řečeno, ale toho, kdo je vyslovil. Žil ve společnosti, která navenek mnohdy hlásala rovnost a spravedlnost, ale ve skutečnosti trestala i odlišnost názoru. V jeho mysli žije vzpomínka, když byl jako mladý kluk na základní škole v Brně. S kamarádem se ve třídě bavili o tom, jak poslouchají Svobodnou Evropu. Učitel je zaslechl a během vášnivého monologu o intenzitě moci a rozsahu jejich bezchybné republiky dědovi vyhodil pouzdro z okna. „Jak by mohl figurativně plivat na svůj národ a zrazovat ho posloucháním konspiračních pomlouváčů? Nevážil si snad toho štěstí, které mu bylo dáno, být narozen do éry míru pod vládou režimu?“ Tato událost v něm zažehla tichou vzpouru a zůstala s ním po celou dobu pomalé cesty k osvobození země. Dále vyprávěl se zvláštní hořkostí v hlase, jak bylo v pražských ulicích zastřeleno několik studentů. Podíval se na mě očima, kterými se díval na tolerování nespravedlnosti každý den, očima, kterými viděl podporu zrazení rodiny a kamarádů „ve prospěch státu“, očima, kterými viděl pouhých pár metrů před sebou upálení Jana Zajíce.

Ve druhém esejistickém počínání, který rovněž vznikl pro soutěž Nadace Jana Husa a ucházel se o Cenu Bronislavy Müllerové, se autorka věnuje tématu svobody slova a poutavě propojuje zkušenost svého dědečka se svou vlastní.

Očima plnými moudrosti a poznání reality, kterou nikdy nedokážu pochopit. A řekl: „Ten den ve mně něco přepnul a prostě jsem věděl. Věděl jsem, že tohle je špatně, že tohle je nelidské. Střílet do civilů, do studentů? To není správné. Nikdo by neměl být zraněn, nebo dokonce přijít o život kvůli hříchu existence a projevu.“ Neřekl to poeticky ani příliš vášnivě, nepoužil metafory ani eufemismy. Řekl to přímo a s podivným pocitem zranitelnosti, který u něj zřídka vídám. Tak, že nikomu nedával žádnou možnost obhajoby těch, kteří zmáčkli spoušť. Rozplétal přede mnou příběhy minulosti, nitky své paměti. Příběhy, ve kterých popisoval, jak škola zakázala studentům jet do Prahy se svíčkou pro Palacha pod hrozbou vyloučení ze studia. Jak se jako jeden ze dvou v celé republice dostal na pilota, ale nebyl přijat kvůli „špatnému kádrovému profilu“, který souvisel s tím, že jeho otec rok předtím vystoupil ze strany. Sdílel mi, jak jeho otec, uznávaný intelektuál a profesor na VUT, nemohl šplhat po žebříčku úspěchu kvůli nesouhlasu s komunistickým režimem a odlišnosti názorů. Pro nesl slova plná vzpomínek se směsí pýchy a hořkosti o tom, jak pracoval jako veterinář a jak mu schválně přidělili více práce, aby ho zaměstnali, protože se báli, že kdyby měl špetku volného času, bude proti nim veřejně vystupovat. Dědeček

byl totiž známý svým odporem vůči režimu. Byl pronásledován a jeho kolegové, poté co opustil statek, vltli za paní domácí s otázkami typu „Co tady dělal? Kolik peněz vám za to nabídl? Co vám říkal?“

Jednoho dne si ho komunisté zavolali a byl dotazován na okolnosti svého platu. Proč si bral vejce místo peněz? Ptali se na jeho vzácný volný čas. Co dělá a co komu říká? Podezřívali ho, že šíří protikomunistickou ideologii a že si v jejich společnosti, kde si všichni měli být „rovni“, bral více, než měl. Děda je ale čestný muž, vždy byl a vždy bude. Bral si vejce a salám jako plat, protože lidé na vesnicích moc peněz neměli, vzal si tedy od nich pouze to, co mohli dát, ale zároveň dost na to, aby uživil svou rodinu. A volného času nikdy neměl dostatek, takže když se našla chvíle,

trávil ji se svým synem, s ještě malou dcerou nebo se svou manželkou. Řekl jim čistou pravdu, nic nezkrusoval a neměnil. Neměl co skrývat. Ale nevěřili mu. Obviňovali ho ze lhaní a spiknutí. Dědeček odporoval a znovu vysvětloval, že to tak není. Ale jak dokážete nevinu v systému, který je vadný? Kde porota, právník a soudce jsou toutéž osobou, naprosto přesvědčenou o vaší vině. I kdybyste byl nevinný, nejste dost důležitý na to, aby nad vámi strávila více času. Myšlenka spravedlnosti je pro ni naprosto cizí a nevidí vás jako osobu, ale jako statistiku, jen další číslo na papíře mezi tisíci dalšími. Dědeček si uvědomil, že bojuje v bitvě, která už dávno byla předem prohraná. Udělal tedy to jediné, co podle něj mohl. Nadechnul se, postavil se, popřál autoritě hezký zbytek dne

a uprostřed výsledku odešel. Vyprávěl s hrdostí v očích, jak se ani jednou neotočil a nezpochybnil své rozhodnutí ani na vteřinu. Se zvednutou hlavou vyšel z hnízda zmijí za svých vlastních podmínek a bez váhání. Nebál se rizik. Byl připraven jim čelit. Nestyděl se za to, co udělal, nebude se nikomu omlouvat a bude stát za pravdou. Minuty se proměnily v hodiny, hodiny v dny, ty zase v týdny. A nic. Žádný trest mu nebyl udělen. Nikdo si pro něj nepřišel, nevyhodili ho z práce a děti stále každý den chodily do školy. Co se děje? Jak to, že se nic neděje? Čekání na nevyhnutelné je trest samo o sobě, ale i tak uplynula dlouhá doba. Styděli se snad až moc za ten nesouhlas, který jim ukázal? Zapomněli na něj? Byl až moc bezvýznamný, aby si ho znovu zavolali? Nebo měl jen štěstí? Ať už

to bylo jakkoliv, nakonec na tom vlastně ani nezáleží. Neměl by být připraven na žádný trest. Neměl by se pomalu chystat, kdyby se náhodou něco stalo. Jen za pouhé vyslovení pravdy, která se režimu nehodila.

Dědeček ale ví, že není jediný, kdo žil dlouhou dobu v úzkostech kvůli nesouhlasu a pravdě. Ví také, že je jeden z těch, kteří měli štěstí. Mnoho jiných nebylo požehnáno takovými okolnostmi. Nejznámějšími jsou příběhy Václava Havla, Ludvíka Vaculíka, Pavla Kohouta a mnohých dalších. Tyto příběhy však nejsou pouze o známých osobnostech, obsahují i obyčejný prostý lid. Osoby, jejichž jména a osudy se už nikdy nedozvíme. Dědeček dále povídal se skleněnými očima a napjatým tělem, jak lidé někdy zmizeli a pak se o nich už nikdy neslyšelo, jak trpěl i běžný lid, a děsí ho představa počtu životů poznamenaných v boji za pravdu. Řekl mi, že každý by měl mít možnost a právo vyjádřit vlastní názor. Hlavně když je něco špatně. Ale svoboda slova má své hranice, nikdy by neměl někdo jiný být zraňován prostřednictvím slov, i kdyby ta druhá osoba byla krutá a vinná. Podíval se na mě s tak silným přesvědčením, jaké jsem nikdy předtím neviděla, a řekl, že nespravedlnost bude existovat vždy. V dnešní době se objevuje ve formě korupce ve firmách a šedé zóny politiky a miliardářů, kteří mají takový vliv, že mohou ovlivňovat i vlády. Vyjádřil svůj názor na mou generaci tak, že i přesto, že jsme nezažili boj o svobodu slova a svobodu našeho lidu, si jí stále vážíme a uvědomujeme si, co za ní stálo. Ale nezažili jsme to, neznáme souvislosti mimo jiné s dnešními politiky a komunisty. Nemuseli jsme se neustále hlídat a pohlcovat pocitu paranoie. Nepouštěli jsme

v koupelně vodu, aby nebylo slyšet naše slova, nezamykali jsme utajené truhly se zakázanými knihami a rádií. A pochopila jsem, že to neřekl, aby mě urazil nebo podceňoval. Jen konstatoval, jak to podle něj je, abych nikdy nezapomněla, jak to bylo dřív, než jsem přišla na svět. Řekl mi, ať nikdy nezapomenu na jeho slova. Jednoho dne tady už nebude, nebude tu nikdo, kdo tu dobu zažil a mohl varovat ostatní před riziky, že se historie může opakovat. Zdůraznil důležitost pozorování a zájmu o svět kolem nás. Mám vše, co potřebuji, abych

Drak | Natalia Bronia Černý | 1.C

viděla varovné signály cykličnosti dějin. Je jen na mě, jak zareaguji.

Dědečkova generace se kdysi šeptem bála říct pravdu, dnes já mohu křičet. Nikdy jsem nemusela šeptat, přesto často mlčím. Nikdy mi nehrozil trest, přesto cítím tlak. Přemýšlím o příbězích dědečka a všech těch, kteří byli přede mnou, jak reprezentují tisíce umlčených. Nejsou to hrdinové jako Václav Havel. Můj děda je obyčejný muž. Ale odvaha není jen v hrdinských gestech, je také v každodenních rozhodnutích. Cena slov se změnila. Tehdy byla slova spoutaná řetězy v podobě různých trestů,

vězení a strachu o rodinu. Dnes žádné řetězy nevidíme, protože jsme se z nich vymanili za sametové revoluce a spálili je i se starými pořádky, s nimiž se naše země naučila žít. Dnešní generace však uvízla v nepřehledném předivu čísel a algoritmů, z něhož se rodí jen chlad a všeobecná nedůvěra. Nespoutává ji kov, nýbrž tíha přizpůsobení. A mlčení, jež se halí do hávu svobodné volby. Mlčení dnes není vnucené. Je zvolené. Děsí mě, jak se s časem zachází, jak snadno lze ohnout, co všechno se v něm dá přepsat. Neprázdné a zahlcující ticho se mění v manipulaci, čekání v prostředek moci, a klid může být jen dobře zahraná pauza. Orwell v románu 1984 varoval, že paměť světa není neutrální. Kdo ji drží v rukou, určuje směr času. Dříve se minulost lámala násilím. Trhala se z knih, zamykala do archivů a hlídala strachem. Byla přepisována rukama. Dnes se nerozbíjí, ale rozplývá. Ne křikem, ale šumem. Ne zákazem, ale přesycením. Ztrácí se v hluku informací, v odkladech bez konce. V tichu, které se tváří jako svobodná volba, a přesto tiše formuje přítomnost i to, co teprve přijde. Možná už nepotřebujeme Ministerstvo pravdy. Stačí, že jsme se naučili mlčet sami.

Potřebujeme paměť, protože hlas bez paměti je jen zvuk. Komunismus to věděl, proto paměť hlídal. Pálily se knihy, mazala se jména a pravda se nesměla opakovat nahlas. Nepotlačoval však jen slova, ale i možnosti, jakými by se mohla vracet. Minulost totiž není jen vzpomínka, je to především důkaz. Dědeček proto nebyl nebezpečný tím, co říkal. Byl nebezpečný, protože si pamatoval. Pamatoval si zakázané vysílání, jména vymazaných profesorů, tváře zmizelých. Jeho paměť byla živý archiv odporu, který se nedal spálit. Dnes už

nikdo takové archivy nehlídá. Není třeba. Paměť dnes nemá strážce. Má algoritmus. Nevymazává minulost, pouze rozhoduje, kdy a komu se připomene. Neřídí se svědomím, ale optimalizací. Stává se tak selektivní kronikou, jejíž stránky neobrací ruce historiků, nýbrž neviditelná logika sledování a zapomnění. Dřív se za slova platilo životem. Dnes nestojí ani pozornost. Pozornost, která se stala v moderní době měnou, a pravda jen drobnými. Co se nešíří, jako by se nikdy nestalo. Kdo ovládá tok, nemusí ovládat obsah a jeho pravdivost. Média a sociální sítě jsou hlavním katalyzátorem všech dění a mají neuvěřitelný vliv na společnost. Moje generace je poháněna žízni po přežití v záplavě médií. Naše závislost je tak hluboká, že už neznáme břeh. Každý úsvit začíná pohledem na obrazovku v dlani. Zvyk, který zakořenil v kostech. Rytmus, který se stal vlastním pulsem. Ale kdo drží otěže tohoto systému? Korporace a miliardové společnosti, které tyto platformy vlastní. Drží klíč k naší pozornosti, a tím i k tomu, co vnímáme jako realitu. Obsah, který ze svých továren na zážitek vypustí, publikum často přijímá bez rozboru. Berou jejich sdělení za bernou minci, bez ochoty ověřovat zdroje nebo nahlédnout za dokonale nalakovaný povrch.

Máme svobodu slova, ale největší ticho je uvnitř toho největšího hluku. Jsme vrženi do světa, kde se musíme prohrabávat pavučinou dezinformací, vzrušujících možností a reklam, které na nás každou chvíli vyskočí. Snažíme se v té síti orientovat, a přitom většina z nás uvízne u něčeho jiného, u věcí, které nám podsouvají algoritmy, věci, které nás rozesmějí, rozpláčou nebo rozzlobí, zkrátka čehokoli, co v nás vyvolá silnou emocionální odezvu, a hlavně co je dokonale šité na míru

naším specifickým preferencím. Neustálé vyhledávání a ověřování informací mnoho lidí unavuje, a proto se hledání pravdy často vzdávají. Ať tak či onak, výsledek je stejný. Uvíváme v té pavučině, která úspěšně odvedla naši pozornost jinam.

Proč poslouchat tichý hlas, když tu jsou hlasy virálnější, slavnější a hlasitější? Proč se namáhat, když je snazší ignorovat to, co nemůžeme změnit? Žijeme v době, kdy je pohodlí upřednostňováno před činy. Kdy odlišný názor otevírá bránu veřejným sporům, a tak raději odvrátíme zrak k něčemu zajímavějšímu. Masy přehlížejí zločiny svých prezidentů a celebrit, nebo ještě hůř zapomínají. Jsou krmeny tolika informacemi, že nedokážou držet krok. Zapomenou na včerejší zvěrstva a přesunou se k pronásledování nové kořisti. Toto cyklické zapomínání není nehoda. Patří to k samotné podstatě této pavučiny.

I země, které se pyšní svobodou, tuto svobodu podrývají. Případ Pentagon Papers, kdy americká vláda marně usilovala o zákaz zveřejnění utajovaných dokumentů o vietnamské válce, dokazuje, že svoboda slova není jen právo mluvit, ale i právo veřejnosti přijímat informace. Když se vláda pokusila zablokovat zveřejnění, nešlo jen o ukrývání informací. Šlo o pokus ovládnout veřejnou diskusi a postavit se nad veřejnou kontrolu. Dnes už ale potlačování pravdy nevyžaduje tak drsnou cenzuru. Stačí informaci pohřbit, odložit její zveřejnění na dobu, kdy už nikoho zajímat nebude. Pravda se pak nestane tajemstvím, ale historickou kuriozitou. A my, zachyceni v pavučině věčné aktuality, na ni stejně zapomeneme. Takže nejde o to, zda nám vlády podají celou pravdu. Jde o to, zda ještě máme vůli ji po nich chtít. Svoboda slova

nezmizí, když jsou hlasy umlčeny. Zmizí, když je pravdě dovoleno tiše vyblednout do bezvýznamnosti. Když se z ní stane jen další položka v nekonečném archivu, který nikdo neprohlíží. Paměť lidstva, uložená na věčný server, ke kterému jsme zapomněli heslo.

Dědeček tady nebude navždy. Jeho archiv paměti, ten živý odpor proti zapomnění, se jednou přesune jen ke mně. Není to server se zapomenutým heslem. Je to dech, který předáváme z plic do plic. Šepot z kuchyně, který se musí proměnit v křik přesahující generace. Nejde tedy o to, zda umíme křičet. Jde o to, zda náš křik v sobě nese ozvěnu všech těch tichých pravd, které musely stačit. Já tu ozvěnu slyším. A proto beru jeho břemeno. Ne s pocitem křivdy z doby, kterou jsem nezažila, ale s odpovědností za dobu, ve které žiji. Svoboda slova není dar, který se jednou provždy rozbalil. Je to křehký plamen, který se předává. A my, generace bez řetězů, jsme se ho naučili držet až příliš lehkomyšlně. Je na čase opět pocítit jeho žár. Začínám tím, že přestanu zaměňovat svobodu mlčet s právem na lhostejnost. Odcházím od této eseje s jediným rozhodnutím: generace dědečka se bála říct pravdu, já se budu bát ji neříct. 🍷

ZEMĚ OHNĚ A LEDU

Markéta Šíblová | 3.A

Island, země ohně a ledu, nebo také mladá země starých příběhů. Ostrov mezi severním Atlantikem a Severním ledovým oceánem, mezi Evropou a Severní Amerikou. Ačkoliv let sem trvá z Prahy jen necelých pět hodin, člověk se po přistání ocitne v naprosto jiném světě. Na rozloze přibližně 103 tisíc km² žije stejný počet obyvatel jako v Brně. Lidé tu hovoří islandštinou, jazykem s pravděpodobně nejdělsími slovy na světě. Platí se tu islandskou korunou, která z vás během pobytu udělá milionáře a ať kupujete cokoli, konečný účet bude vždy v desítkách tisíc islandských korun. Zemi vládne žena a alkohol zde pořídíte jen ve speciálních obchodech. Island pravidelně vítězí jako země s nešťastnějšími lidmi na světě. Je tu nulová kriminalita, zima tu trvá devět měsíců, a přesto si tuhle zemi zamilujete.

Naše cesta započala příletem na letiště Keflavík a návštěvou ikonických termálních lázní Blue Lagoon s neuvěřitelnou barvou vody s léčivými účinky. Ačkoliv jsme vyrazili na přelomu června a července, byli jsme připraveni na

nevlídné povětrnostní podmínky, ale Island nás příjemně překvapil a připravil i slunečné dny atakující 16° Celsia. V plánu bylo objet celý ostrov, takže jsme z Blue Lagoon pokračovali na jih do města Vík i Myrdal, u kterého se nachází černá pláž se skalními útvary v moři Reynisdrangar. Zde jsme navštívili Lava show, na vlastní oči jsme mohli zažít, jaké horko dokáže způsobit tekoucí láva, a prozkou-

mat její vlastnosti při tuhnutí.

Druhý den jsme podnikli výpravu do ledovcové jeskyně ve vnitrozemí. Ledovce při tání vytváří tyto jeskynní útvary, ale bohužel pouze s dočasnou trvanlivostí. Poprvé jsem si vyzkoušela, jaké je chodit po ledovci v mačkách, a viděla nádheru, kterou umí vytvořit opravdu jen příroda. Cestou jsme měli štěstí i na polární lišku. Neodpustitelné by bylo nenavštívit

populární místo Dyrhólaey s nekonečnou pláží, skalními útvary a útesem, na kterém hnízdí roz-

tomilý papuchalk. Kousek odtud je možné vidět vrak dopravního letadla, které havarovalo při letu z Höfnu do Keflavíku a jako zázrakem havárii všichni přežili.

Z jihu jsme se posunuli na východ podél „diamantové“ pláže a ledovcového jezera poblíž městečka Höfn. Cesta se měnila každým kilometrem od černé vyvěřeliny, přes lišejníky, jehličnatý les a barevné louky plné květin. V Höfnu jsme poznali jeden den pravé islandské počasí. Ubytování jsme byli v naprosté pustině, kolem nás se pásli divocí koně a návštěva blízké vikingské vesnice dodala všemu dobrodružný ráz. Teplota klesla k pěti stupňům, takže koupel v místních přírodních vířivkách se nabízela jako nejlepší volba po chladném a deštivém dni. Díky geotermálním podmínkám Islandu je na mnoha místech možné koupat se v horké vodě. Jedná se o káď zakopanou v zemi, do které přitéká horká voda z termálního pramene,

a v níž se náhodně potkávají poutníci z různých koutů světa. Zprvu se člověk ostýchá, nakonec však zjistí, že je to skvělé místo k poznávání nových lidí a kultur.

Z východu jsme se přesunuli na sever, cesta vedla přes hory a díky ledovci nad námi byla doslova

posetá vodopády. Navštívili jsme kráter, na jehož úpatí vznikla velká geotermální elektrárna Skútustaðahreppur rozvádějící teplo do širokého okolí. Tato geotermální oblast působila jako krajina z jiné planety. Všude to kouřilo, bublalo a bylo působivě zbarvené. O kousek dál se nacházel vodopád Fosshóll, jeden z největších na Islandu, který je proslulý duhou, jež se nad ním za slunečného počasí objevuje. K večeru jsme konečně

dorazili do rybářského městečka Husavík, kde nás druhý den čekala výprava na velryby.

Byli jsme plní očekávání a zároveň věděli, že se nemusí žádná objevit. Dostali jsme speciální nepromokavé kombinézy, nasadili na gumový rychlochlun a vypluli zkusit štěstí. Kolem lodi se objevilo hejno předvádějících se delfínů a najednou se u lodi objevila obrovská silueta velryby. A pak už to začalo. Celkem jsme viděli asi pět různých druhů a byl to neskutečný zážitek. Z Husavíku jsme se vydali na osmihodinový přejezd do hlavního města Reykjavík, cestou jsme se stavili ve městě Akureyry, které je jedním z nejhustěji obydlených míst hned po Reykjavíku a je oblíbeným útočištěm zaoceánských výletních lodí. Po týdnu putování v divočině byl náhlý příjezd do civilizace docela šok.

Reykjavík, hlavní město Islandu, je znám svým ikonickým kostelem Hallgrímskirkja, který sahá do výšky 74,5 metru a je jednou z nejvyšších budov na Islandu. Jeho interiér je oproti našim kostelům velmi strohý a asi největším překvapením byla vysoká palma vedle oltáře. Staré centrum města kolem kostela je plné barevných domů a působí vesele. Najdeme tu i moderní budovy, například velkou koncertní síň, která je architektonicky velmi zajímavá. Reykjavík je kosmopolitní město a potkat tu Čechy, kteří tu trvale žijí, není nic neobvyklého.

Hlavní město Islandu je také výchozím místem turisticky nejnavštěvovanějšího tzv. Zlatého okruhu, který jsme absolvovali následující den. Okruh začíná místem Þingvellir, na němž se potkává euroasijská a americká tektonická deska, je zapsané mezi světové dědictví organizace UNESCO a vznikl zde první evropský parlament. Následuje geotermální oblast Haukadalur, kde je k vidění Gey-

sir, otec všech gejzírů, který je již vyhaslý, ale nahradil ho Strokkur, který je jedním z neaktivnějších na Islandu, vodní sloup vychrlí až do výšky více než 20 metrů. Dále se tu nachází vodopád Gullfoss, jeden z nejmohutnějších vodopádů na Islandu, se dvěma kaskádami padajícími do celkem 32 metrů hlubokého kaňonu. Kromě už zmíněné „top trojky kráterů“, stojí za návštěvu i kráter Kerið, na jehož dně je jezírko s tyrkysovou vodou.

Náš pobyt jsme zakončili ve vyhlášených lázních Sky Lagoon, a ještě před odletem jsme navštívili světový unikát – kráter spící sopky

FOTO | archiv autorů

Þríhnúagígur. Vědci dodnes nevědí, z jakého důvodu byl kráter ušetřen zaplavení vodou nebo zničení. Je to jediné místo na světě, kde je možné sestoupit 200 metrů do nitra sopky a pozorovat zbarvené stěny spící sopky. Cesta není tak jednoduchá, nejdříve jsme museli dojít v dost nepříznivém počasí asi 3 km do základního tábora, odkud nás po skupinkách malým výtahem sváželi dolů do nitra sopky.

Putování po Islandu bylo naprosto jedinečné a zcela předčilo má očekávání. Pokud budete mít příležitost tohle nádherné místo navštívit, neváhejte a jeďte. 🍷

Tereza Sedláčková | 3.A

barevnou temperou a duhovou pohodou
byl svět namalovaný dětskýma očima
bezstarostnou náladou a nekonečnou svobodou
bylo vonět odpoledne s našima
běhala jsem zahradou a oblohu modravou
jako oblázek na dlani třímala
s písničkou toulavou a s mravenci na nohou
jsem na louce věnečky spřádala
rozteklou zmrzlinou a pohádkou hřejivou
mi máma rozbitá kolena léčila
to je mi záhadou, kam na schovávanou
se tahle etapa poděla?
teď mi samou otázkou a starostmi s láskou
hlava přepíná
břímě s těžkou volbou a vybledlou touhou
mi na ramenech spočívá
s nadějí bláhovou o tom být za vodou
se mi trochu huř usíná
je to mou vadou nebo světa tíhou
že hned bych se do dětství vrátila?

Sofie Urbanová | kvarta

Okolní svět

Snít, nebo být a žít?
Mít cit a třeba i nějaký vliv na okolní svět?
Nebo můžete snít a být ve svém vlastním světě,
ale ten, kdo si myslí, ten se plete.
Totiž – alespoň mám takový pocit –
že sami ve svém světě žít nemůžete.
Tak to prostě je.
Musíte žít v realitě,
a v tom je právě ten problém,
co když to nezvládnete?
Ten vliv okolního světa nebo ten cit,
který budete mít?
Proto žít,
i když víte, že to jednou bude muset skončit?
Jenže když takový život nebudete žít,
nebudete potom mít s kým se rozloučit,
až jednou přijde čas to všechno skončit.
A nebudete mít vliv
na cit lidí v okolním světě.

Hana Kučerová | 1.A

Učení je mučení,
když jsme byli malí,
říkali jsme dokola,
nikdo nečekal, že následuje horší kapitola.
V hlavě mi jede stránka za stránkou,
jestli radši nemám zůstat nezaměstnanou,
bez školy a bez práce
by mi bylo lépe.
Snažím se vrátit zpátky,
kdy matika nebyla jenom s písmeny počítání
a pí bylo pouhou záhadou.
Chci se vrátit do doby,
kdy jsem neuměla přečíst žádnou sloku,
žádnou knihu ani báseň,
a neměla jsem k tomu vášeň.
Nechci se učit, jak mám něco psát,
když se můžu s kamarády smát
životu i tragédii,
a nemít strach, co jsme z testu dostali.
Učit se teorii nazpaměť
o tom, jak lidi byli havěť,
pořád jsou, tak proč?
proč se mám učit o něčem, v čem žiji,
sice v jiné době, ale už takoví ti lidé jsou a byli.
V životě je tolik krásy,
a já se musím učit ty fyzikální žvásty.
Učím se do školy pořád,
abych měla nějaký řád,
já bych radši chtěla hlavně spát
a kvůli známkám a škole se nestresovat.

VE DVOU LÉPE VÍME, KAM JDEME

Tadeáš Holcner | 2.B

sám v noci busem

po dni dlouhém
unaven dlouhou prací
v autobusu dlouhém
jedu lednovou nocí
samotou sám obklopen
z okna hledím
kudy to jedem
hvězdy nevidím
město je pro ně jedem
korábem MHD

po černých vlnách
proplouvám kupředu
napůli ve snách
světýlka ulic
přístavy milé
noční pocestní
tváře rozpité
houpám se na proudech
páteční noci
ke hrachu s muzikou
není mi pomoci
a až ulehnu po dlouhém dni
do peřin
zdát se mi bude blud tisíců vteřin
sen líbezný pohltí mne dnes
zítra vyvrhne mne
na břehu vzpomínek

dnešek

dnes, zrovna dnes
nestalo se nic
co stálo by za výkres
či ledabylý skic
jen den, obyčejný den
jako každý jiný
tento dnešní den
pro jiného zázračný
leč jinak ničím náročný
však i v tom obyčejném
zrovna v tom všedním
krásu já nebeskou vidím

Jáchym Andrěsek | 1.A

Lukáš: Tak kterou cestou půjdeme?

Karel: Přece tamtou.

Lukáš: Proč? To máš mapu?

Karel: Pamatuju si to z minula.

Lukáš: Já si to pamatuju jinudy.

Karel: To je možný, ale proč bychom
měli poslouchat tebe a ne mě?

Lukáš: Neměli, nikam nevyrazíme.

Karel: Ale to bychom měli, nebo zase
přijdeme moc pozdě na to, abychom
cokoli vyřešili.

Lukáš: To máš pravdu, ale zvolením
špatné cesty ztratíme víc času... a tak
dlouho tady ještě nejsme.

Karel: Jak víš, že je některá z nich
špatná. Co když jsou obě správné?
A navíc, co ty o tom víš?

Lukáš: Promiň, řekl jsem to špatně.
Myslel jsem horší, pokud oba po-
čítáme s tím, že obě vedou do cíle.
Možná akorát po jedné půjdeme
polovinu dne do kopce pro nic za nic
a já nevím, jak se rozhodnout, proto
tady jenom stojíme.

Karel: Jak ale rozhodneme, která je
která, když ani jeden nic nevíme?

Lukáš: Už jsem to říkal, počkáme,
dokud si nebudeme jistí!

Karel: Ale s tebou si nikdy jistí nebu-
deme, já bych prostě šel tamtudy.

Lukáš: A co když nemáš pravdu a
jenom já tě brzdím od rozhodnutí,
kterým všechno zhoršíš. A nezapo-
meň, že tvoje rozhodnutí neovlivňuje
jenom tebe, ale i mě.

Karel: Ale ty bys mi stejně nedal ře-
šení, kam půjdeme. A to je pravda, že
moje rozhodnutí ovlivní i tebe, ale to

tvoje čekání a kecání mě ovlivní taky.

Lukáš: ...

Karel: Takže, prosím tě, pojď, nebo
tady budeme stát do nekonečna,
pokud půjdeme špatně, je to moje
chyba a budeme poslouchat tebe.

Lukáš: Dobře, to беру.

~ **autorská magická teleportace** ~

Lukáš: No, tak to je hodně špatný,
asi jsme to tehdy měli přímo řešit, ne
utíkat, mělš pravdu.

Karel: A čím je to chyba, že ve chvíli,
kdy jsme se domlouvali na plánu, už
bylo moc pozdě?

Lukáš: Tvůj originální plán by to
jenom zhoršil, kdyby tě tehdy neza-
stavili, bylo by to ještě horší.

Karel: A to víš, jak jsme nikdy kvůli
tobě nic neudělali?

Lukáš: Všichni se na tom shodli, tvůj
plán byl krátkodobý a dlouhodobě
by to jenom zhoršil.

Karel: Ano, ale to je jenom výmluva,
jediný důvod, proč jsme ten plán
neprovedli, byl, že jste nebyli schopní
obětovat váš komfort za záchranu
všech.

Lukáš: Ty nejsi o nic lepší. Ty říkáš,
jak jsme nic neobětovali, ale ty jsi
taky nic nedělal.

Karel: Lukáši, jdi někam, nezačínej
s tím znova, dělal jsem, co jsem mohl.

Lukáš: To řekneš vždycky a potom
debata skončí a nic nezjistíme.

~ **konec** ~

Lukáš: Hell nah, ještě nekončíme...

~ **rána pěští** ~

~ **konec** ~

MŮJ STÍN

2016

Jan Bobek

*„Cause I'm only a crack in this castle of glass
Hardly anything there for you to see
„Cause I'm only a crack in this castle of glass
Hardly anything else I need to be*

Linkin Park: Castle of Glass

Byla noc, první rok mého doktorátu, a cosi neviditelného se vyplazilo z podstropní dvoupostele, ve které jsem spal se svou přítelkyní. Prosmýklo se to chodbou minibytu obývaného sedmi studenty do jediné osvětlené místnůstky. Až tam, v úzké nudli se sprcháčem, pračkou, umyvadlem a špinavým popraskaným zrcadlem, se konečně zhmotnil. Byl to můj stín.

S úšklebkem na tváři si v zrcadle prohlížel mé hluboké vrásky na čele, šediny ve vousích a červené skvrny od ekzému ještě výraznější, než nosil on sám. Vypadal téměř jako reálný člověk a já se zaradoval, že jsem ve vzpomínkách konečně našel čas, ve kterém tak zesílil.

2016: „*Tak jsi tady, gratuluji! Mimochodem, vypadáš strašně. Doufám, že jsi s těmi vráskami a fleky posbíral aspoň nějaké úspěchy.*“

2026: „*Přišel jsem si tě vyslechnout, abychom konečně našli společnou cestu a přestali se trápit. Nepřišel jsem ti skládat účty.*“

2016: „*Moc zajímavé. Budu hádat: Přišel jsi mi říct, že jsme zase selhali, a tak sis připravil nějakou užasně chytrou výmluvu, jak je to vlastně v pohodě, a nebudeme si toho všimnout, protože láska, bla bla bla...*“

2026: „*Slibuju, že ti všechno vysvětlím. Ale nejdřív mi řekni: Cítíš se podvedený? Uvěřil jsi té pohádce, že když budeš poslušně stoupat po schodech školních výsledků, na konci tě čeká velkolepost. Že se z tvé inteligence stane osud. A teď stojíš na místě. Nevidíš v tom, co děláš, žádný příslib velikosti. Jen tápeš.*“

2016: „*Přesně, selhal jsem! Prostě jsem měl začít dřív a víc makat. Proměškal jsem startovací pistoli. Mohl jsem teď být v nějaké laboratoři v zahraničí a vymýšlet lék na rakovinu nebo něco podobného. A místo toho se tady*

patlám v průměrném výzkumáku s tím, že nerozliším barvy na sklíčku pod mikroskopem, protože jsem barvoslepý.“

2026: „*Opravdu stojíš o to vynalézt zrovna lék na rakovinu? Nebo je ti vlastně jedno, čím se máme proslavit?*“

2016: „*Copak to nechápeš? Jde samozřejmě o to zvítězit. Tak, aby mě už nikdo nemohl považovat za zbytečného. Abych mohl konečně žít v klidu.*“

2026: „*Takže věříš tomu, že si svou existenci musíme zasloužit?*“

2016: „*Ne samotnou existenci, tu už mám. Říkali mi ale, že jsem nadaný, a slibovali si ode mě, že to někam dotáhnu. To je smysl existence – vzít to nadání, přidat snahu a v něčem pořádně uspět. Bez toho jsem jen selhání.*“

2026: „*Takže podle tebe bez výkonu neznamení nic? Je pro tebe člověk jen prostředkem k dosažení úspěchu a vše ostatní je ztráta času?*“

2016: „*Zní to přehnaně, ale v podstatě ano. Smysl je v tom, co po mně zůstane a co se nedá smazat.*“

2026: „*A co ti, které máme rádi a kteří mají rádi nás? Milují snad oni jen náš výkon? A ty sám? Copak tě na druhých zajímá jen to, co velkého vykonali?*“

2016: „*Samozřejmě, že ne. Nejsem přece sociopat. Ale i ti, které miluji, zemřou a s nimi i vzpomínka na mě. Ztratím se, rozplynu a nic nebude mít smysl.*“

2026: „*Nestane se to ale nakonec úplně všem? Není lepší zvolit jinou cestu, najít jiný smysl, který od nás nebude vyžadovat nemožné? Protože pokud budeme pokračovat takto, úplně nás to zničí. Přál by sis zjistit, žes do toho dal veškerou snahu, dostal se tak daleko, ale nakonec na ničem nezáleželo?*“

2016: „*Tos vycucal z In the End od Linkin Park a ještě jsi úplně mimo. Ta písnička je o blbým rozchodu. Proboha! Doufám, že aspoň vztah jsi mi nepodělal!*“

2026: „*Vážně si myslíš, že je to o holce? I tried so hard and got so far... To je tvůj strach, že na konci tvýho snažení prostě vůbec nic není, že na něm vůbec nezáleží. Ten lék na rakovinu je jen vstupenka, aby tě měli rádi.*“

2016: „*A v čem je jako problém? Cítil bych se skvěle a ještě by to pomohlo spoustě lidí!*“

2026: „*Lidem by to pomohlo, ale tebe by to nespasilo. Postavil bys na pohled nádherný zámek ze skla, ve kterém by ses sám klepal, že bez dalšího objevu ovace utichnou a život zase nebude mít smysl. A hlavně by se nám žádný zámek postavit nepodařilo.*“

2016: „*Ty se hrozně rád posloucháš co? No tak si posluž, pouč mě!*“

2026: „*Nepodařilo by se to, protože touha po uznání je*

ten nejhorší stavební materiál. Stačí pár chyb, trhlinek, pochybovačných hlasů a zámek ze skla se rozsype. Nebude po něm nic, protože nemá žádné základy.“

2016: „*A z čeho mám ty základy stavět, když mě to v laboratoři ubíjí? Mám si prostě říct, že to všechno bylo k ničemu a začít studovat úplně od začátku? Začít žít, až mi bude šedesát?*“

2026: „Na nic čekat nebudeme! Budeme žít po svém, dělat věci, které baví nás, i když ti připadají nevýznamné. Nebudeme už čekat na schválení ostatních.“

2016: „*Smíření se s porážkou a život v malosti. No výborně! Tomu říkám totální rezignace.*“

2026: „Pleteš se! Dřív nebo později tě porazí každý, koho ta práce prostě jenom baví. Protože on u toho mikroskopu nečeká na potlesk, ale ty ano. A ten potlesk nepřichází. Proto se staneš učitelem a budeš mít děti. Ne abys utekl, ale abys konečně začal dýchat a dělat něco smysluplného.“

2016: „*Učitelem? Takže jsi vyměnil lék na rakovinu za mazání tabule a podělané plíny? To není smíření, to je porážka!*“

2026: „Vzdát se něčeho, v čem jsem neviděl smysl, nebylo těžké. Vždyť jsi už úplně numb a není to kvůli tomu, co od nás chtěl táta. Ty se jen třeseš strachy, že měl pravdu, a udělal jsi z toho bič, kterým nás praskáš.“

2016: „*Dělám to jen proto, abych ti pomohl...*“

2026: „Já vím, ale už nechci, abys nade mnou přebíral kontrolu, když mám pochybnosti. Teď tě potřebuji k tomu, abychom společně mohli být dobrým manželem a dobrým tátou a učitelem mým dětem. To je to jediné, na čem opravdu záleží.“

2016: „*A stačí to? Fakt to stačí?*“

2026: „To nevím. Ale dokážu tě přijmout takového, jaký jsi. Dokážeš to i ty?“ ●

JEDEN ŠVIH

Tadeáš Holcner | 2.B

Ranní slunce ostře lemuje zasněžené vrcholkydalekých hor. Karmínově rudá zář se rozlévá po krajině a jako nenasytý hlad bojuje se stínem o každíčkový kousek země. V opozici se táhly dlouhé stíny nízkých stromů a chomáčů křovisek sem tam rozsetých po suché planině stepi. První ptáci oslavují příchod nového dne zpěvy připomínajícími válečné vřavy. Kapající rosa se rozlévá podobna krvi na bitevním poli. S postupem rudého kola přejímá jeho barvy i obloha a útržky bělounkých mračen putujících po ní na západ a jakoby prchajících před ukrutným požárem.

Poslední žhavé uhlíky chladnou v zajetí šedého popela. Neznámý poutník již dlouhou chvíli nepodřimuje. Tiše sedí a bedlivě hledí na zem před sebe. Vedle sebe na ní leží vyřezaný kus dřeva a nezdobný železný meč. Co bývalo dubovou větví, teď silně připomíná tvarem nástroj smrti. A vskutku jím je, protože co je zbraní? Zbraní se stává nástroj k zabítí. Ovšem nezabíjejí nástroje, zabíjejí lidé. Lidská ruka dává čepeli správný moment a směr, aby mohla projít kůží, masem a kostí. Nakonec i ten kus oceli býval jen železnou rudou v zemi, kterou člověk vyrval a násilím vytvaroval dle svého přání. Stejně jako železný meč mohl hlavu rozseknout, ten dřevěný může v dobrých rukou jediným zásahem prorazit lebeční stěnu a usmrtit. Všechny tyto myšlenky se poutníkovi honily hlavou, když si zvolenou větev přeměřoval a ořezával do požadované podoby. Teď vstává se svým výtvozem v rukou a jeho svaly bleskově provedou tisíckrát cvičený pohyb. Vzduch uhýbající hmotě zapištěl. Šermíř pozvedá svůj výtvar a na tváři se mu vyjevil úsměv. Je spokojený se svým dílem. Váha, délka i zakřivení dokonale ladily. Po mnoha nevydařených pokusech se práce vyplácí. Na rozdíl od pravé čepelě nebude dřevo trpět na vlhkost, déšť a vítr, tedy je vhodnější ke každodennímu procvičování. Šermíř se znovu napřahuje, už ne však pro jediný sek. Souprava pohybu, souhra paží a nohou, rána za ránou srážející nehmotné oponenty k zemi. Šermíř ustává a ztírá si z čela nával potu. Týdny nemyté vlasy svázané do nedbalého culíku začínají připomínat staré seschlé tmavé houští. S šermířovým brumláním zaniká všechna známka radosti. Není to jeho výtvar,

Želva | Sofie Drahošová | 3.B

kteřý způsobuje znepokojení. Šermířův um je pramenem nových negativních emocí, které zastíňují jeho tvář i mysl. Stále není dost uvolněný, dost otevřený ani dost rychlý. Stále to nemůže najít. Pořád mu to uniká. Přestože forma jeho umění je bezchybná, chybí jí hloubka, poslední kousek skládky. Pokud to nejde brzy, stane se mu to osudným. Šermíř si to uvědomuje a plný chmur zvedá svou druhou zbraň a malý vak, vyrazí po své cestě směrem k horám.

Slunce trůnilo na samém vrcholu nebes, když se z obzoru začaly vynořovat černé obrysy staveb a dlouhé pruhy sytého kouře. Bližší pohled odhaloval smutný pohled. Od základů vypálená obydlí až na pár stojících barabizen zčernalých dohořívajícím ohněm obkládaly s rituální přesností rozesté kupy těl. Šermíř se shýbá k jednomu z obyvatel bývalého sídliště. Tělo ženy oblečené v prostý každodenní šat jeví první známky začínajícího rozkladu, tedy se masakr neudál před déle než pěti dny. Mimo jedinou smrtící ránu na šíji, modřiny a potrhané šaty prozrazovaly úspěšný pokus o znásilnění. Zvláštní skutečnost. Žena měla na ruce prsteny. Nic příliš vzácného nebo cenného, ovšem i takový by stál nájezdníkovi za lup. Příčinou masakru muselo být něco jiného než touha po zlatě. Prohledání dalších těl nepřineslo šermíři žádná nová zjištění o příčině násilí. Naproti tomu průzkum zranění osvětlil postup boje útočníků. Užívají železné, sekerám podobné zbraně, podle stop nepoužívají těžké zbroje a disponují omezeným počtem jezdeckých zvířat. Většina vesničanů byla krutě pobita v krvavé řeži o nevyrovnaných počtech, kterých nájezdníci umí dobře využít. Informace probíhají šermířovou myslí, zatímco tiše prochází na samotný konec dříve obydlené oblasti. Prudce zastavuje a nedutá. Vysoký úzký stan se tyčí na konci prašné cesty napříč vískou.

U stanu stojí trojice zakuklených postav. Ve své činnosti ustávají v okamžiku, kdy zpozorují vetřelce. Není pochyb. Část nájezdníků zde zůstala číhat na možný návrat vesničanů, kteří se náhodou vyhlí nájezdu. Instinktivně šermíř sahá po své železné zbraně. Netasí. Boj není nutný. Od pohledu nepochází odsud a s nájezdníky nemá nic společného. Mohl by prostě projít. Pokud ho nechají. Trojice zahazuje postup. Ze zad si sundávají své zbraně, ty, které ukončily už tolik životů na krvi prosáklé půdě. Nejvyšší z postav vydá ostrý výkřik vyzývající smrt. Není úniku, není cesty zpět. S hlubokým náprahem se řítí přímo proti. Čepel zazvoní. Krátce, jako když blesk na okamžik rozpůlí mračnou oblohu. Čepel v okamžiku opouští pochvu a před tím než může sekera najít svůj cíl, odletí společně s rukama, které ji pevně svíraly. Proudý červeně

tečou ze zakuklencových paží, které končily u loktů. Tříška z krku a muž se valí k zemi. Dva zbylí rovným dílem šokovaní a rozrušení nehodlají opakovat chybu svého horkohlavého spolubojovníka. Tentokrát přichází zprava. Krok dozadu. Šermíř ví, že v přímém střetu má těžká sekera na vrch proti tenkému meči. Druhý pokus, podpořený druhým útokem. Nemůže dozadu znovu. Neplánuje to. Šermíř uhýbá, ovšem ostře doprava. Společně s ním i meč, jako živý podletí padající sekeru a prochází žebry útočníka, který padá na kolena. Poslední ze tří neohrabaně doráží svou zbraní. Konečně je náprah příliš dlouhý a otevírá cestu meči k zásahu. Šermíř klesá do výpadu na pravé koleno a v jediném seku otevírá břicho protivníka. Poslední výkřik před pádem k zemi doznívá. Moment úlevy.

Ne. Není konec. Skok před sebe a blok rukou. Ostrá bolest. Vize tmavne. Jak to? Objevili se další? Ne. Druhý z nájezdníků. Rána byla moc mělká. Musí se zvednout. Musí jednat. Pozdě. Moc pozdě. V poslední snaze šermíř na znak na zemi zvedá svou zbraň před sebe a bodá. Špička si hledá cestu a nalézá v komoře srdce urputného zápasníka, který v posledním pokusu zvedá sekeru k poslední ráně. Marně. Přílišná ztráta krve mu to nedovolí. Znovu na kolena. Tentokrát nadobro. Těžce oddechuje. V šermířově hlavě je prázdno. Sychravé a suché prázdno při pohledu na ruce, které svírají meč. Na ruce, které mají dohromady osm prstů. ●

MICHAL ŠALOMOUN: CHTĚL JSEM BÝT ŘE- DITELEM ZOO

Jan Polčák | sekunda

FOTO | osobní archiv Michala Šalomouna

Nejprve bych vám chtěl poděkovat, že jste si našel čas na rozhovor pro náš školní časopis. Začneme pěkně od začátku – čím jste chtěl být, když jste byl malý?

Chtěl jsem být ředitelem zoologické zahrady.

A vrátme se ještě na chvíli do vašich studentských let, máte z tohoto období nějakou oblíbenou vzpomínku?

Nemohu vybrat jen jednu. Ale mezi mé nejoblíbenější patří zážitky s naší skvělou metalovo-punkovou partou. Například když sem začalo za totality proudit západoevropské zboží, jeden kamarád z party

koupil takové práskající kuličky, a když jsme jednou šli po tanečním do hospody (žádný alkohol jsme si samozřejmě nekoupili!), kde jsme se obvykle scházeli, zrovna jim tam vypadl proud, a tak toho kamaráda napadlo, že by ty kuličky mohl zkusit zapálit, načež nás z té hospody vyhodili (smích).

Co vaše koníčky?

Mám spoustu koníčků, protože když pracujete v advokacii jako já a vidíte spousty lidských příběhů, které nejsou úplně veselé, potřebujete se občas pořádně odreagovat. Hodně mě baví třeba včelařství, vyrábím úly, ale med mi zatím moc nejde. Mám také malé hospodářství s husami, kachnami, perličkami, rybami a prasátky. A rád teď experimentuji s výsadbou stromků.

Přesuneme se k vaší kariéře. Byl jste v legislativní radě vlády, jak byste žákům gymnázia jednoduše vysvětlil, co to vlastně je?

Legislativní rada vlády je sbor dvaceti odborníků, kteří dělají takzvaný last check před tím, než jde návrh na zkonzultování do vlády. To znamená, že jakmile ministerstva vypořádají nějaký návrh zákona, ten potom putuje na různé instituce, které ho nějak pozmění a upraví, a až pak jde do legislativní rady vlády, která zkontroluje,

Velkým úspěchem školního časopisu Mango je možnost přinést rozhovor s bývalým ministrem pro legislativu **JUDr. MgA. Michalem Šalomounem, Ph.D.**, který působil ve vládě Petra Fialy.

jestli v něm není něco v rozporu s ústavou a jestli vlastně dává smysl. Finální podobu poté pošlou vládě. Legislativní rada je tedy poradní orgán, který provádí závěrečnou kontrolu návrhů.

Proč by se měli podle vás mladí lidé více zajímat o politiku a politické dění ve státě?

Protože v naší zemi se nám žije hezky, nikdo neumírá a máme zde nízkou kriminalitu. Jenže všechno to naše štěstí je na dluh a mladá generace ho jednoho dne bude muset zaplatit, a proto by mladí lidé měli říkat politikům: „Hele, brzděte, my nechceme platit jen ten váš velký dluh.“ A nejde jen o peníze, jde taky o přírodu, kterou naše generace spíše zničila, než zlepšila.

Přestože školství není oblast, na kterou jste se ve své práci soustředil, myslíte si, že by se dnes ve školách mělo něco změnit?

Moc informací o českém školství nemám, ale podle toho, co slyším od jiných lidí, by se podle mě měly zakázat mobily v hodinách.

A co byste vzkázal nebo poradil studentům našeho gymnázia?

Zkuste si vaše mládí užít, protože je to vážně nádherný úsek života, a hlavně si užijte srandu. 🍌

ZUZANA HOLUBCOVÁ: JE DOBRÉ JÍT SI ZA SVÝM SNEM

Karolína Dlabková | 2.B

FOTO | osobní archiv Zuzany Holubcové

Četla jsem, že jste dříve chtěla být baletkou, je to pravda? Co vás nakonec přivedlo k embryologii?

Ano, děti mají různé sny. Doma jsem se stavěla na špičky, z čehož mi zbyly jen křivé prsty. Pak jsem začala dělat divadlo, to mi zůstalo jako koníček. Být vědkyně nebyl můj sen, celé to začalo až v hodinách chemie na základce. Chodila jsem do třídy s rozšířenou výukou matematiky, k překvapení rodičů mě ale začala bavit spíš

V rámci programu přidružených škol UNESCO, jehož letošním tématem jsou ženy ve vědě, vznikl rozhovor s embryoložkou **PharmDr. Zuzanou Holubcovou, Ph.D.**, která navštívila Moravské gymnázium a vedla zde také besedu pro vybrané zájemce.

chemie a k biologii jsem se potom dostala přes ni. Když jsme ve třetáku brali člověka, oblíbila jsem si lidskou biologii. Chtěla jsem dělat ve zdravotnické laboratoři, nakonec jsem se dostala na farmacii. Po studiu mi došlo, že nechci dělat v lékárně, proto jsem se začala zajímat o doktorské studium, které šlo dělat i na jiné fakultě. Tam jsem se věnovala biologii embryonálních kmenových buněk, a to už jsme vlastně u embrya.

Můžete jednoduše vysvětlit, čím se zabýváte, aby tomu rozuměla například i moje osmdesátiletá babička?

Zkoumáme to, jak vzniká lidský život, co tomu předchází (např. kvalita pohlavních buněk, které se potkají), a úplně nejranější fázi lidského života – tzv. preimplantační (než se embryo zanoří do děložní sliznice, což je u člověka asi 5 až 6 dnů).

Čím je váš obor podle vás důležitý pro společnost a čím může váš výzkum pomoci běžným lidem?

Přibývá párů, které mají problém s otěhotněním. Reprodukční medicína se snaží tuto bariéru překonat, ale abychom byli účinní, musíme chápat, do jakých procesů zasahujeme. Hlavním problémem dnes je, že se párům nedaří otěhotnět, protože jsou věkově pokročilí. Věk je nejzásadnějším faktorem, který zhoršuje kvalitu pohlavních buněk. Neléčíme tedy nemocné, ale ty, kteří to nechali na později a prošvihli nejlepší věk.

Setkáváte se při práci s AI?

Já ji nejvíce používám jako lingvistický model pro úpravu textu. Pomáhá mi to s rešeršemi a texty, které pro mě byly vždy peklo. Využíváme ji i k analýze dat, ale zatím tak, abychom to mohli zkontrolovat. V embryologii se AI akcentuje k hodnocení videí vývoje embryí, ale po velkém hypu přichází deziluze. Jsem rezervovanější. Beru to jako nástroj, podobně jako kalkulačku.

Myslíte, že má česká embryologie nějaké limity?

Česká embryologie si stojí velice dobře. První dítě ze zkumavky v Československu přišlo už v roce 1982, krátce po světovém prvenství. Dnes jsme centrem medicínské-
ho turismu, léčba je kvalitní a dostupná. Limity jsou spíš biologické, a ty jsou všude stejné. V Česku třeba oproti Německu více věcí povoleno (např. genetické testování).

Existují nějaké mýty o asistované reprodukci, které byste ráda vyvrátila?

Určitě. Typickým mýtem je, že neplodnost je ženská záležitost. Není to pravda. Třetina případů jde za ženou, třetina za mužem a u třetiny nevíme. Neplodnost je nemoc páru, jde o kompatibilitu.

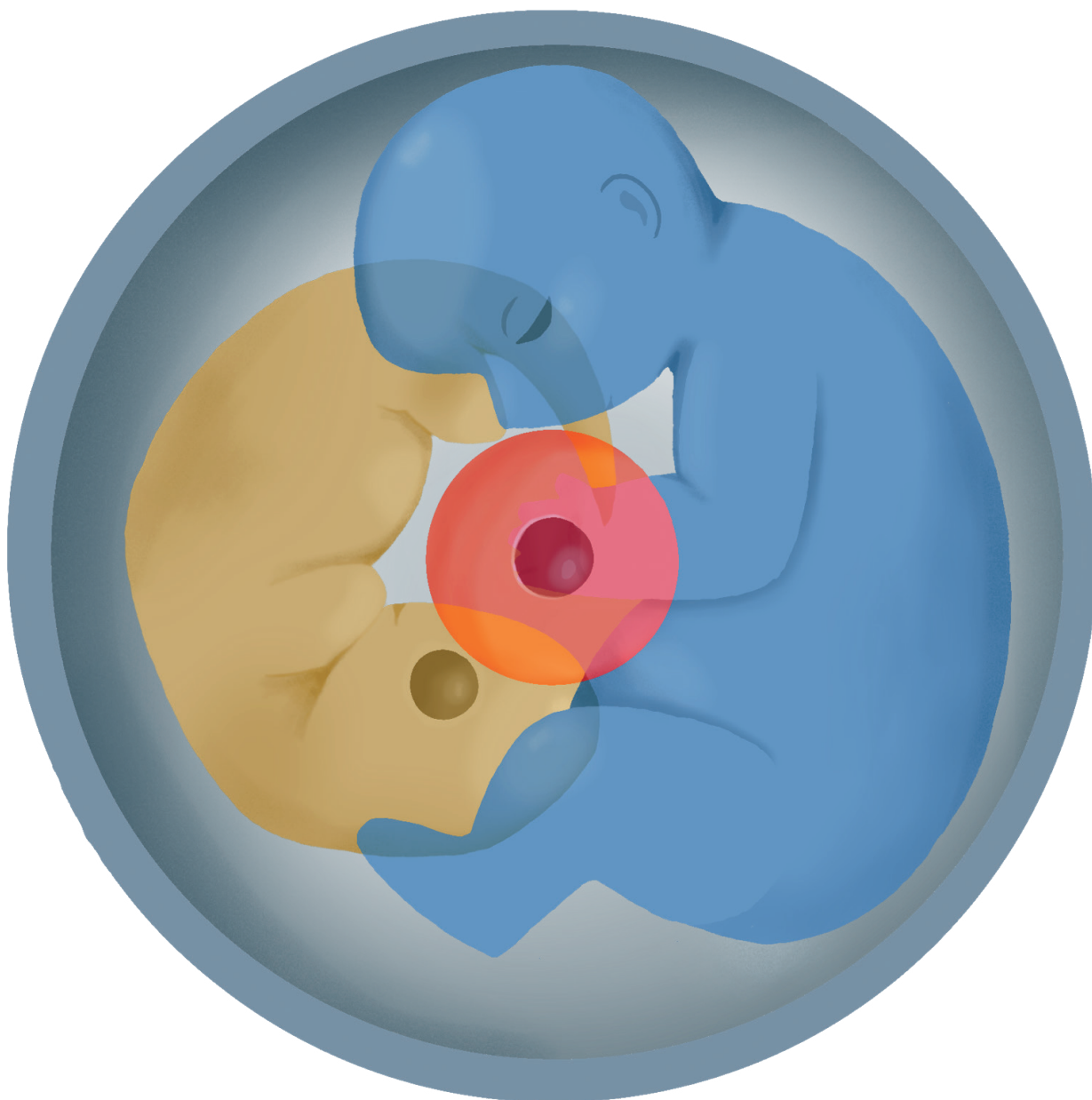
Měla jste někdy pocit, že pracujete v prostředí, kde jste se musela jako žena víc snažit či bojovat,

abyste se prosadila?

V mém oboru je více žen než mužů. Na medicíně je to podobné. V seniorních pozicích je sice více mužů, ale to je generační záležitost. Pro ženu je náročné skloubit mateřství s vědeckou kariérou, protože garanty nezajímá, že jste kojila, ale jako pohlavní boj to nevnímám. Jsme komunita.

Co byste poradila mladým studentkám, které by chtěly dosáhnout úspěchu ve vědních oborech?

Jak říkal můj školitel: „Když budeš vědět, co chceš, tak toho dosáhneš.“ Člověk musí být odolný a houževnatý. Je dobré jít si za svým snem, i když okolí říká, že je to nesmysl. Kdybych měla něco poradit, bylo by to vyjet do zahraničí co nejdříve. Já jela až po doktorátu a to už bylo pozdě. Adaptabilita je v mládí mnohem lepší. 🍌

ROZHOVOR S ABSOLVENTKOU LUCIÍ CASKOVOU

Laura Němcová | sekunda

Na začátek bych tě chtěla poprosit, aby ses čtenářům trochu představila. Jakým koníčkům se věnuješ? Co ráda děláš?

Ve volném čase trénuji malé děti v pohybovém kroužku, kde se zaměřujeme na všeobecný pohyb. Práce s dětmi mě obecně velmi baví a naplňuje. Vedu čtyři skupiny malinkých dětí, s nimiž se zaměřujeme na různé oblasti pohybového vývoje. Tancuji také ve folklórním souboru, čemuž se věnuji už od tří let. Tancuji v Javorníku, je to pro mě taková forma odpočinku. Ráda sportuji – chodím do posilovny, hodně běhám, plavu, jezdím na kole a momentálně aktivně cvičím jógu a pilates. V budoucnosti bych si určitě chtěla udělat nějaký instruktorský kurz třeba na pilates, abych mohla vést vlastní lekce.

Proč sis tehdy vybrala Moravské gymnázium?

Měla jsem tam kamarády, kteří studovali osmiletý obor, takže jsem od nich věděla, jaká škola je, jak to tam vypadá a jak to tam všechno probíhá. Studium na gymnáziu byla zlatá střední cesta, kterou jsem vybrala, abych měla přehled o všem a abych si v budoucnosti mohla vybrat, zda chci být stále učitelkou, nebo třeba

pracovat ve zdravotnictví, což jsem nakonec i zvolila.

Na co z MG ráda vzpomínáš? Vídáš se se spolužáky?

Ráda vzpomínám na kolektiv a na kamarády. My jsme měli úžasnou třídu. Ještě třeba školní akce, kdy jsme jeli např. do Prahy. Ráda taky vzpomínám na stužkovák, který jsme měli místo maturitního plesu. Byla to zábavná akce. Profesoři byli velmi milí, snažili se nám předat co nejvíce zkušeností. S některými spolužáky se stále vídám. Našla jsem si tam nejlepší kamarádku, se kterou se aktivně vídám.

Co studuješ? Kam chodíš do školy?

Chodím na vyšší odbornou zdravotnickou školu na Kounicově ulici, studuju obor dětská sestra. Letos končím. V průběhu mého tříletého studia jsem se rozhodla, že chci pokračovat a stát se porodní asistentkou. Momentálně se učím na přijímací zkoušky na tříleté bakalářské studium buď do Jihlavy, nebo tady do Brna.

Jak probíhají tvé medicínské praxe?

Během tří let studia máme velké dotace praxí. V prváku jsme měli praxe u dospělých v nemocnici, abychom získali základy

Rozhovor poskytla také čerstvá absolventka **Lucie Casková**, která maturovala v roce 2023. Zaujala nás především svými bohatými volnočasovými aktivitami a cestou k vysněnému povolání, která může být inspirací pro další studenty.

FOTO | osobní archiv Lucie Caskové

a učili se na dospělých. Potom jsme měli praxe v různých dětských zařízeních, která poskytují péči dětem s nějakým hendikepem, např. Kociánka, kde jsou tělesně a mentálně postižené děti. Od druháku jsme chodili do dětské nemocnice, do porodnic a na gynekologii. Praxe většinou probíhají tak, že máme různé bloky na různých odděleních (dvoutýdenní blok na dětské chirurgii atd.). Chodím tam na klasické 12hodinové směny jako sestřičky, které jsou tam zaměstnané. Přicházím na šestou hodinu ráno, celý den vykonávám jejich práci, ale samozřejmě pod přísným dohledem. Byla jsem třeba novorozeneckém oddělení, na JIP, na onkologii, na infekčním, na očním, postupně

tak vždy projdeme všechna oddělení. Na začátku jsme chodili ještě s učitelkou ve skupince s dalšími 8 praktikantkami, říkala nám, co máme dělat, ale teď už chodíme sami.

Čím by ses chtěla v budoucnu živit?

Chtěla bych se dostat na vysokou školu a ideálně vystudovat tu porodní asistenci. Chtěla bych pracovat na porodních sálech, pomáhat maminkám k úspěšnému a klidnému porodu. Také bych chtěla provázet maminky během těhotenství. Představuji si, že bych pracovala i na sebe v soukromém sektoru a byla bych soukromá porodní asistentka, mohla bych mít své klientky, které bych provázela těhotenstvím, během porodu a pak i v rámci péče o novorozence. Chtěla bych se také zaměřit na cvičení pro maminky v těhotenství. Láká mě vedení lekcí jógy pro maminky, protože si myslím, že pohyb během těhotenství je důležitý. Mimo to vše bych stále chtěla trénovat a cvičit s dětmi.

Co bys poradila nebo vzkázala současným studentům gymnázia?

Nevzdávejte to, bude to mnohdy hodně těžké, stresující a náročné, ale je důležité to nevzdat. Myslete na váš cíl, proč tu školu studujete, čeho chcete dosáhnout a jděte si za tím, i když po cestě potkáte hodně neznámých, negativních a těžkých věcí. Je důležité se kousnout a snažit se to přežít. Já si pamatuju, že jsme se „vztekalý“ s holkami třeba v matice, když jsme tam dělaly různé rovnice a úlohy a říkaly jsme si: „Na co nám to v tom životě bude?“ Ale pak jsme si řekly, že to udělat musíme, že to nějak uděláme a pak budeme rády, že jsme to nevzdaly. Využijte toho, že chodíte na gymnázium, je to něco, co vám může hodně věcí v životě ulehčit, třeba přijímačky na vysokou školu. Myslím si, že kdybych chodila na normální střední, přijímačky by pro mě byly mnohem těžší a neměla bych tolik vědomostí, které jsem nabyla na gymnáziu. 🍌

JDE O SPRÁVNÝ MOMENT

Adéla Bahýlová | sekunda

Tyla Laura Seethal patří mezi největší hvězdy, které se prosadily hlavně díky internetu. Její kariéra dobře ukazuje, jak moc se změnil svět hudby mezi lety 2016 a 2026. Zatímco dříve trvalo roky, než se někdo stal známým, dnes může rozhodnout jeden virální moment, a přesně to se stalo i v jejím případě.

Největší zlom přišel okolo roku 2019 s písní „Water“, která se začala rychle šířit na TikToku. Lidé na ni natáčeli trendy. Tím se dostala k obrovskému množství posluchačů. Za pár dní se stala celosvětovým hitem. Právě to ukazuje, jak moc dnes rozhodují sociální sítě. Úspěch už není jen o rádiích nebo vydavatelstvích, ale hlavně o tom, jestli se něco chytne online.

Její hudba i styl přesně odpovídají tomu, co dnes lidi baví. Písně jsou chytlavé, rytmické a dobře fungují i v krátkých videích. Zároveň je důležitý i její vizuál. Tyla tak není jen zpěvačka, je i inspirace, kterou sleduje hlavně mladší generace na sociálních sítích.

Její úspěch se dá spojit i s takzvanou „fast culture“. Podobně jako u fast fashion se trendy rychle objevují, rychle se šíří a někdy zase rychle zmizí. Hudba dnes funguje podobně.

Příběh Tyly velmi dobře vystihuje dnešní dobu. Ukazuje, že sláva už není jenom o dlouhé kariéře, ale i o správném momentu a schopnosti zaujmout online. Tyla se díky tomu stala jednou z tváří současné generace a symbolem toho, jak dnes funguje svět hudby a internetu. 🍌

FRAGMENTY DOTEKŮ

Daniel Šmuhař | 4.A

V pátek 20. a v sobotu 21. března proběhl v industriálních halách bývalého baťovského areálu Svit již 14. ročník neziskového módního projektu studentů Fakulty multi-mediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, jejichž cílem je každoročně propojovat kreativitu s dobrou věcí.

Letošní ročník s názvem *Fragmenty* poprvé rozdělval program do dvou dnů. Na závěrečné přehlídce představil deset kolekcí od celkem dvanácti designérů a designerek z celé Evropy, které pracovaly s motivem nedokonalosti, křehkosti či chaosu a rozpadu. Kolekce ukazují sílu a usilují o zvýraznění krásy v nedokonalosti.

Celá akce začala v pátek, kdy se návštěvníkům otevřel showroom s tichou aukcí, kde probíhala dražba umění, šperků a oděvů od českých umělců a následné diskuse pod záštitou *Harper's BAZAAR* na témata týkající se módního průmyslu a tvorby značek.

Sobotní přehlídka probíhala v 76. budově areálu Svit a celá runway byla dekorována brutalistními instalacemi, sutí a světly, včetně velkého betonového nápisu „*DOTEK*“ umístěného přímo uprostřed mola. Show otevřela taneční performance, při které tanečníci rozbíjeli části instalace doslova na fragmenty.

První kolekce s názvem *DÉJÁ VU* od Dominiky Benkové byla inspirována chybami a kulturní stopou, kterou zanechal například film *Matrix*, pracovala s černou kůží, hranatými siluetami a futuristicky vypadajícími doplňky. Velmi mě nadchla třetí kolekce od italských sester Garritano – *DUE ANIME* (dvě duše), jež si pro své modely braly inspiraci z rodinných fotografií oděvů ze 40. až 60. let, které přetvořily do současných siluet, a představily například obrácené sako nebo svatební šaty s krátkou sukní. Za zmínku rozhodně stojí i kolekce od Terezy Kolmačkové s názvem *IMMORTAL*, jež

pracovala s tématy lidské duše nebo smrti a v kolekci oživovala symboly střepů antické kultury. Tmavé róby rozebrala a doplnila o extravagantní kožené boty a výrazný make-up.

Show se zúčastnilo přes 1000 diváků a vybraná částka, která se ve finále vyšplhala skoro až na půl milionu korun, celá poputuje do Aliance žen s rakovinou prsu. 🍷

FOTO | Peter Polanský a Štěpán Skácel

AWARD SEASON K HOLLYWOODU NEODMYSLITELNĚ PATŘÍ

Rozálie Maleňáková | 2.B

Před každou Award Season je internet plný spekulací a každý hádá, jak nakonec dopadnou březnoví Osaři. Letos tomu nebylo jinak. Některé ceny byly rozdány hned ze startu, výsledky jiných nás napínaly až do konce.

Kategorii nejlepší herečky v hlavní roli suverénně ovládla irská herečka Jessie Buckley za film *Hamnet*. Vyhrála všechny hlavní ceny, na které byla nominována, a vykouzčila úsměv na tváři i svému irskému kolegovi Cillianu Murphymu. Ten se i přes svou neustálou kamennou tvář radoval, když své krajance Jessie předával její cenu BAFTA.

Nejlepším filmům dominovalo akční drama *Jedna bitva za druhou*. I když Leonardo DiCaprio jako hlavní herec nic nevyhrál, filmu se dařilo a domů si tvůrci odnesli i proslulého Oscara. Na rozdíl od DiCapria se jiným hercům v hlavních rolích vedlo lépe.

Teyana Taylor vyhrála cenu Golden Globe za nejlepší herečku ve vedlejší roli a v téže mužské kategorii získal Sean Penn hned několik ocenění včetně Oscara.

Největší kontroverzi přinesla kategorie nejlepší herec v hlavní roli. Nominace si mezi sebou střídali Timothée Chalamet, Michael B. Jordan a Robert Aramayo. S blížícími se Oscary se zdálo, že usilovná kampaň filmu *Marty Supreme* funguje a Chalamet má cenu v kapse. Stačil, ale jeden rozhovor, během něhož poznámkou o baletu a opeře zbořil internet, a jeho šance na výhru byly pryč. Oscara tak získal Michael B. Jordan za film *Hříšníci*.

Novinkou letošního roku byla oscarová kategorie nejlepší casting, za kterou osobnosti filmového průmyslu bojovaly už dlouho a kterou obdržel film *Jedna bitva za druhou*.

Kromě děkování se letos v projevech opakovalo téma streamovacích platforem. Herci se snažili mo-

Začátek roku patří filmovým cenám spojeným s Hollywoodem. Naše reportáž shrnuje to nejdůležitější, co by vám nemělo uniknout.

tivovat veřejnost k navštěvování kin. Za zmínku jistě stojí také mladá herecká naděje Owen Cooper. Svým přesvědčivým hereckým výkonem v seriálu *Adolescent* si v pouhých šestnácti letech odnesl domů všechny ceny, na které byl nominován.

I když se s udílením filmových cen pojí neustálá kontroverze, stále k Hollywoodu každý rok neodmyslitelně patří. Veřejnost se každou sezónu baví predikcí, a občas dokonce i sázením na favority. 🍷

Váza s květinami | Sofie Drahošová | 3.B

FILM

MŮJ PŘÍTEL KÁMEN

Sophie Maradová | 1.B

Snímek *Project Hail Mary* (2026) začíná, když se Ryland Grace (Ryan Goshling) probudí z umělého spánku a nemá absolutně žádné ponětí, kde je. Ať už ho v tu chvíli muselo napadnout cokoli: že to přehnal s alkoholem po náročném dni v práci nebo prostě spadl a narazil si hlavu; určitě to nebylo zjištění, že se vznášá v kosmu tisíce světelných let od Země na lodi jménem Hail Mary (doslova „poslední šance na záchranu“), na které není jediné živé duše, a ke všemu si nemůže vzpomenout ani na své jméno.

Po dlouhém, ne moc přátelském rozhovoru s pytlíkem vodky a několika flashbaccích z doby,

kdy byl ještě na Zemi a všechno ještě tak nějak dávalo smysl, si na konec vzpomene, co v té černočerné prázdnotě vlastně dělá. Vědci totiž zjistili, že neznámá entita napadá hvězdy, které postupně uhasínají a zdroj života na zemi, tedy naše slunce, je další na řadě. To znamená, že po nalezení vesmírného objektu, který nese známky nakažení, neváhají a vysílají Hail Mary s cílem jej najít a zjistit potřebné odpovědi k záchraně Země. Když se tedy Grace konečně dostane po dlouhé cestě na místo určení, čeká ho tam nejen další loď, ale i její pasažér, který mu doslova změní život a nechá diváky tajit dech.

Po zhlédnutí tohoto filmu jsem odcházela z kina s tím, že jestli budoucí filmy budou vypadat jako tenhle, mé filmové já si nemá na co stěžovat. Celý příběh je svě-

ží a od začátku do konce ubíhá jako voda. Tvůrci si mistrovsky hrají s výpravou celého příběhu a tím tvoří napínavou, zábavnou a zároveň srdcervoucí podívanou. Ryana Goshlinga ztvárňujícího roli obyčejného člověka, který je díky sledu událostí vtažen do situace, která ho nutí na ramenu nést břímě celého světa, je velmi zábavné sledovat.

Film je o oslavě přátelství a dokázání nepředstavitelného, o schopnosti postavit se všem svým pochybnostem a strachům čelem a říct si, že nic není nemožné, pokud si člověk věří a dá do toho celou svoji vášeň a důvěru. A ano, je dost možné, že následující měsíc po zhlédnutí budete chtít poslouchat *Sign of the Times* Harryho Stylese a toužit po kamarádovi z hromádky kamení s povahou zlatého retrievera.

DIVADLO

LÉČBA ŠOKEM? OH MEIN ŠVEJK!

Elen Bergrová | 1.B

Mnoho lidí by se nejspíš rozhodlo si tento zážitek nechat pro sebe, ale jelikož jsme šli na představení v rámci výuky se školou, nemůžu vás o tento divadelní skvost ochudit. Inscenaci *Mein Švejk* uvedlo *Divadlo Husa na provázku* v režii Jana Antonína

Pitínského.

Spíš než regulérní hru, co si chcete dát do čtenářského deníku, doporučuji toto unikátní drama navštívit jako zážitek, nebudete litovat.

Hra nádherně pracovala s atmosférou, do které diváky nejen vtahovala, ale také s nimi pracovala. Byla velice otevřená sexuálními tématům a musím uznat, že herci museli se značnou dávkou kuráže předvést životní výkon.

Hra začala léčbou šokem, takže jsme nemohli pochybovat, že budeme svědky klenoty, nepletli jsme se.

Z hry nebyl cítit velký zásah vypravěče, celé vyprávění bylo prací postav a občas působilo chaoticky, takže jsme nejspíš chvílemi vše sledovali očima Švejka, což krásně odlehčilo situaci a dalo prostor fantazii a vlastním interpretacím.

SERIÁL

ANI DR. HOUSE, ANI GREY'S ANATOMY

Sophie Maradová | 1.B

Doktory zachraňující životy jsme viděli na stříbrném plátně už nespočetněkrát, ať už v Grey's Anatomy, které už běží přes dvacet let, řešitele jedinečných případů doktora House závislého na vicodině ve stejnojmenném seriálu, nebo v české klasice Ordinace v růžové zahradě. Když tedy produkční dílna HBO oznámila seriál The Pitt (2025) sledující dění v PTMC (Pittsburgh Trauma Medical Center) vyvstaly samozřejmě pochyby, jestli to ještě bude pořád někoho bavit a jestli to nebude pořád to

stejně dokola.

Základní věcí, kterou se ale The Pitt odlišuje od klasických medicínských seriálů, je rozložení časové linky. Celá řada je rozdělena do patnácti epizod, kdy každá sleduje jednu hodinu z patnáctihodinové směny, což znamená, že dějová linka je nepřerušovaná, zápletky dobře navazují a snadno se orientujeme v příběhu.

Srdcem celého seriálu je Dr. Michael Robinavitch přezdívaný Dr. Robby (Noah Wyle), který celé oddělení akutního příjmu vede a se svými kolegy náznorně ukazuje, jak musí být lékaři pracující na pohotovosti odolní, aby dokázali zachraňovat životy a zároveň se z toho sami nezhroutili.

Je velmi dobře vystiženo, jak americké nemocnice fungují a že je potřeba maximální spolupráce každého zaměstnance. Mnohokrát můžeme sledovat, jak se činy některých postav pohybují na hraně morálky i zákona, a diváka někdy překvapí, jak velká tato rozhodnutí mohou mít následky.

Celá první sezóna obsahuje tolik napětí a zvratů, že klidně obětujete těch pár hodin spánku, jen abyste věděli, jak to celé dopadne. The Pitt získal skoro padesát nominací na televizní ceny, z nichž dvacet těch nejdůležitějších proměnil, a vzhledem k fantastickým výkonům herců v druhé řadě, která byla završena v dubnu, jich očekávám mnohem víc.

NO FOMO

Rozálie Maleňáková | 2.B

Každoroční **Brněnská muzejní noc** se letos koná v sobotu 16. 5. a přináší noc plnou umění a zlevněných vstupenek.

Do *Mahenova divadla* se 8. května vrací dechberoucí balet **Giselle**.

Divadelním zážitkem bude i festival **Divadelní svět Brno**, kte-

rý v termínu 12. – 24. 5. nabídne přehled tuzemských i zahraničních inscenací.

Filmové kvízy v *Kině Art* potěší každý měsíc všechny filmové a seriálové nadšence.

Letní shakespearovské slavnosti začínají na Špilberku už 24. 6., letošní horkou novinkou

bude **Komedie omylů**.

Do kin 16. 7. vstoupí nový velkoformátový film režiséra Christophera Nolana **Odysea** se špičkovým obsazením.

Milovníci designu, architektury a urbanismu si přijdou na své během **Festivalu Open House**, který proběhne 15. – 17. 5.

ČTYŘIKRÁT A STÁLE POPRVÉ? JAK PRO KOHO...

Mezi dlouho očekávané akce, o nichž se mluví ještě týdny poté, patří vyhlášení ankety Učitel roku Moravského gymnázia. Jak dopadl letošní ročník, se dozvíte v textu z pera našich redaktorů z rubriky Pod lavicí.

Vanda Slezáková, Viktorie Fialová | 4.B

Jan Amos Komenský byl moudrý muž, ale hlavně moudrý učitel. Máme to štěstí, že o několika našich profesorech na MG můžeme tvrdit to samé, o některých klidně už čtvrtým rokem po sobě.

stejně, jak vyučující hodnotí ve škole je, přičemž na vítěze čekala zasloužená výhra v podobě titulu a sošky. O moderování celého průběhu akce se postaral Patrik Gwiždž, výherce minulého roku, a následně ředitel školy s panem jednatelem, kteří vyhlásili 10 nejlepších učitelů. Na každého z nich čekal oslavný potlesk celého sálu.

Vítězem ale může být vždy jen jeden, a to platí i pro tuto akci školy. Sošku Jana Amose Komenského si z tohoto sálu mohl odnést jenom jeden z profesorů. Pro tento rok bylo příjemným zpestřením, že učitele vyhlášovali studenti ze 4.A, kteří nám prozradili, že anketu o nejlepšího učitele roku vyhrál pan profesor Patrik Gwiždž. Tento úspěch oslavil už

Studentstvo a profesori Moravského gymnázia se 27. března hodili do gala, jak se sluší a patří. Důvodem byla studenty každoročně očekávaná akce spojená s významným Dnem učitelů, a sice vyhlášení ankety Učitel roku. Celá škola se sešla v kinosále ve Velkém Špalíčku, aby mohla slavnostní vyhlášení sledovat naživo.

Hlavní moc při rozhodování měli tradičně samotní studenti, kteří každého jejich vyučujícího ohodnotili známkou od 1 do 5

počtvrté v řadě, čehož ještě nikdy nikdo před ním nedosáhl.

FOTO | Jitka Pokorová, Ondřej Jerábek

Proslov pana profesora byl tento rok velice k zamyšlení a nesl s sebou hlubokou myšlenku, abychom žili okamžikem a na chvíli se zkusili zastavit a uvědomit si, že není důležitý cíl, ale cesta, kterou si k jakémukoliv cíli zvolíme. Nad projevem mnoho žáků přemýšlelo ještě po spuštění filmu *Bratři*, který získal cenu Český lev za nejlepší film roku 2023. 🍷

SHREK S FIONOU, VÍLY A ŠMOULOVÉ NA JEDNOM MÍSTĚ

Viktorie Fialová | 4.B

And that's it pro letošní čtvrtáky. Už jim dozvonilo a za chvíli se stanou absolventy Moravského gymnázia. Ale můžeme jim ještě chvíli říkat cirkusáci, víly, šmoulové nebo Shrekova skvadra.

Budovou naší školy se 23. dubna prohnaly všemožné skupinky tříd 4. A, 4. B a 4. C, které s výběrem témat posledního zvonění nezklamaly ani letos. Školu vyzdobili snad ještě za svítání a obklíčili dokonce i šaliny, kde se pasažerů chopili především šmoulové ze 4.A a divá zvěř, která utekla cirkusákům ze 4.B. To muselo být krásné ráno.

Těm, kteří jejich spárům unikli, to čtvrtáci vynahradili tím, že skvěle

organizovali dražbu a kvíz, kterého se mohl zúčastnit každý, kdo přispěl.

Kvízové otázky na téma MG rozesmály celou učebnu, kde se akce odehrávala, a celou zábavu ještě příjemně doplnilo občerstvení, které maturanti sami připravili. Pokud někdo nedorazil na kvíz, v přednáškové místnosti se určitě taky nenudil. Zde se o zábavu postaraly pohádkové bytosti ze 4.C, které si nachystaly několik zábavných her a soutěží jak pro studenty, tak i pro profesory.

Od hluku, zábavy a sladkostí máme teď zase všichni na chvíli pokoj, tak snad se po téhle divočině bude našim čtvrtákům maturovat levou zadní! 🍪

FOTO | studenti 4. ročníku

TO TU JEŠTĚ NEBYLO! PRVNÍ MATURITNÍ PLES NA MORAVÁKU

Vanda Slezáková | 4.B

Dne 7. března 2026 jste mohli zažít vůbec první ples MG, který nesmí v tomto čísle časopisu chybět. Ple-sy nejsou v naší škole zavedenou tradicí, a tak uskutečnění takového projektu bylo samo o sobě docela nečekané. Studenti ze čtvrtého ročníku ale spojili síly a s pomocí rodiny a známých zvládli uskutečnit jeden z prvních maturitních plesů na našem gymnáziu.

Program tohoto večera byl velice nabitý. Na uvítání zvolili maturanti polonézu, kterou doprovázela píseň *Die With A Smile*. Po podařené polonéze si všichni hosté mohli vychutnávat hudbu a přítomnost známých tváří. Dalším bodem na programu byl proslov, který odstartoval šerpování maturantů. Celý ceremoniál byl doprovázen hudebními úryvky a medailonky pana profesora Strnada, který celou akci moderoval. Šerpování odstartovalo uvolněnější náladu maturantů, kteří si poté mohli zatancovat se

svými rodiči, prarodiči, známými nebo drahými polovičkami.

Jak už bývá zvykem, i na tomto maturitním plese nesmělo chybět půlnoční překvapení, které zahájí-

Bezesporu největší akcí tohoto školního roku byl maturitní ples Moravského gymnázia, který se odehrál v prostorách brněnského Semilassa. Maturanti i jejich rodiče si z něj odnesli nejen šerpy, ale i množství nezapomenutelných vzpomínek.

la třída 4.A a 4.B. Jejich vystoupení bylo velice pestré: od pohádky,

přes roztleskávačky jsme se dostali až k Tik-Tok trendu *Lush Life*. Půlnoční překvapení uzavřeli maturanti ze 4.B, které v průběhu vystoupení doprovázel jejich třídní profesor Paťa, který, jak se sluší a patří, odstartoval diskotéku v roli diskžokeje Arnoštka. Celé vystoupení vygradovalo, když začal dance battle v čele s panem profesorem Horkým a Nevrlým. To ale pan diskžokej nechtěl dopustit, a tak celé vystoupení bylo zakončeno písní *Wannabe*.

Na programu byla například i tombola, v níž mohli hosté vyhrát nový iPhone 17, nebo třeba také hra židličkovaná, která byla plná různě náročných úkolů.

Po zbytek večera si všichni vychutnávali atmosféru se svými blízkými. Maturanti tímto naplnili další

milník 4. ročníku a v tuto chvíli už se poctivě připravují na maturitu, která startuje 18. května.

Prom night

MATURITNÍ OCHUTNÁVKA

Didaktické testy jsou letos už za námi – troufnete si zjistit, jak byste obstáli? Vyzkoušejte si vybrané úlohy z českého jazyka a literatury, angličtiny i matematiky.

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

1. Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je zapsáno pravopisně správně (A), či nikoli (N).

	A	N
A. Vinou opilého řidiče došlo na silnici k nehodě, při níž se srazily dva autobusy.	☐	☐
B. Stovky lidí zamířily na náměstí, kde se na vánočních trzích prodávaly ozdoby.	☐	☐
C. Tajní agenti se snažili infiltrovat do státního podniku, aby zkusili ovlivnit důležité státní zakázky.	☐	☐
D. Mladému výtržníkovi byl udělen vysoký trest, mnozí však za touto přísností viděly předsudky proti obyvatelům vyloučené lokality.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 2

Prozaik a překladatel ***** vydal roku 1958 román Zbabělci, který s ironickým nadhledem líčí poslední dny nacistické okupace. V této próze se poprvé objevila postava Dannyho Smiřického, již známe i z dalších děl (např. Tankový prapor nebo Prima sezóna). Po své emigraci do Kanady založil spisovatel se svou ženou nakladatelství Sixty-Eight Publishers, v němž vyšlo přes 200 publikací (např. díla Milana Kundery nebo Václava Havla).

(D. Karpatský, *Labyrint literatury*, upraveno)

2. Na vynechané místo (*****) ve výchozím textu patří správné jméno a příjmení spisovatele. O kterého z následujících spisovatelů jde?

- A. Jan Skácel
- B. Josef Topol
- C. Pavel Kohout
- D. Josef Škvorecký

ANGLICKÝ JAZYK

3. Přečtěte si předpověď počasí na neděli pro oblast Norwiche v hrabství Norfolk. Na základě kontextu doplňte do úloh 60–64 vždy jedno vhodné slovo. Požadované slovo musí být zapsáno pravopisně správně a vzhledem ke kontextu ve správném tvaru. Úloha (0) slouží jako vzor.

Weather Forecast for Norwich Area – Sunday

Morning: The day will (0) start with a slight chill in the air. There might be a few showers in the early morning, so (A) not leave your house without an umbrella.

Late Morning to Afternoon: The clouds will begin to disappear, and the sky will be blue again. The (B) will slowly rise up to 19 °C.

Evening: No sudden changes (C) expected. It will be sunny, and the wind will start to (D) a little from the south.

Late Evening to Night: As night falls, it will continue to be windy, so a windbreaker or a similar piece of clothing might be useful (E) you plan to be outdoors.

Enjoy your Sunday!

MATEMATIKA

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 4

Zahrádkář pěstuje jahody. V červnu zahrádkář sklídil o 200 % více jahod než v květnu. V červenci sklídil o 35 % méně jahod než v červnu.

4. Vypočtěte, o kolik procent více jahod sklídil zahrádkář v červenci, než sklídil v květnu.